

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kultuurikorralduse õppekava

Katrin Vask

**RAHVUSVAHELINE KONVERENTS „*QUO VADIS FARMLAND*  
**BIODIVERSITY?**“**

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Marju Mäger, MA

Kaitsmisele lubatud .....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2013

## SISUKORD

SISSEJUHATUS .....	3
1. TAUSTAINFO.....	5
1.1 Ülevaade Põllumajandusuuringute Keskusest .....	5
1.2 Ülevaade Põllumajandusministeeriumist.....	7
1.3 Kultuurikontekst .....	9
1.4 Sotsiaalmajanduslik mõju .....	10
2. KONVERENTS „QUO VADIS FARMLAND BIODIVERSITY?“ .....	12
2.1 Eesmärk ja sihtgrupp .....	12
2.2 Turundus .....	13
2.3 Eelarve .....	14
2.4 Meeskond.....	15
2.5 Konverentsi programm .....	18
2.6 Konverentsi vastuvõtt .....	21
2.7 Aruandlus.....	22
3. ENESEREFLEKSIION .....	24
KOKKUVÕTE.....	26
KASUTATUD KIRJANDUS .....	28
LISA 1. Konverentsi pressiteade .....	30
LISA 2. Konverentsi planeeritud eelarve .....	32
LISA 3. Konverentsi korraldusmeeskonna ajagraafik enne konverentsi ja konverentsi ajal .....	36
LISA 4. Konverentsi koti kujundus .....	47
LISA 5. Konvrentsi plakati kujundus .....	48
LISA 6. Pildid.....	49
LISA 7. Konverentsi programm .....	51
SUMMARY .....	56

## SISSEJUHATUS

Minu loov-praktiliseks lõputööks oli rahvusvahelise konverentsi „*Quo Vadis* Farmland Biodiversity“ (edaspidi „konverents“) korraldamine. Konverents toimus 14-15. novembril 2012 Tartus Dorpati konverentsikeskuses.

Konverentsi teemavaldkond on seotud korraldavate asutuste Põllumajandusuuringute Keskuse (PMK) ja Põllumajandusministeeriumi vastutusvaldkondadega. Põllumajandusmaa moodustab Euroopa Liidu pinnast 43%, mis hõlmab ka suurt osa sealsest elurikkusest, sh 50% Euroopa linnuliikidest. Eestis võib põllulindude hulka arvata ~122 liiki, kellest 42% kuuluvad looduskaitseaduse I-III kaitsekategooriasse. Lisaks on Eesti poollooduslikud kooslused meie laiuskraadil ja sellest põhja pool ühed liigirikkaimad. Euroopa Linnuloenduste Komitee andmetel on enamus Euroopa põllulinnuliikide arvukus perioodil 1980–2010 langenud, neist kõige enam põldtsiitsitajal (-87%) ja nurmkanal (-94%). Suurbritannias leiduvast 25-st kimalaseliigist on tänaseks välja surnud kolm ning arvukus drastiliselt vähenenud kaheksal liigil – kimalased on aga väga olulised kultuur- ja looduslike taimede tolmeldajad. Kas ka Läänemere ümbruse riikides on olukord nii murettekitav?

Konverents oli suunatud Läänemere ümbruse piirkonna riikide ametnikele, teadlastele ning teistele isikutele, kes tunnevad elavat huvi Läänemere ümbruses toimuva põllumajandusmaa elurikkusega seonduva vastu. Konverentsi põhiteemadeks olid põllumajandusmaa elurikkuse hetkeolukord Läänemere regioonis ning sellega kaasnevate probleemide kaardistamine ning lahenduste leidmine. Konverentsi eesmärgiks oli luua ühine arusaam ning soovitusel uuteks elurikkuse toetuse nõueteks ühtse põllumajanduspoliitika 2014+ raames.

Korraldustöö hõlmas eelarve planeerimist, hangete korraldamist, meeskonna kokkupanekut, konverentsi korralduses osalemist ning ka aruandlust.

Töö jaguneb kolmeks peatükiks. Esimeses peatükis antakse ülevaade korraldatavatest organisatsioonidest, kultuurikontekstist ning sotsiaalmajanduslikust mõjust. Teises peatükis

keskendutakse konverentsi planeerimisele ning ettevamistusprotsessile ning toimumisele. Kolmandas peatükis antakse enserefleksioon.

Teoorias toetutakse erinevatele allikatele nagu näiteks R. Heller „Juhi käsiraamat“ ja B.M. Kolb „Kultuuriturundus“, I. Brooks „Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon“.

# 1. TAUSTAINFO

## 1.1 Ülevaade Põllumajandusuuringute Keskusest

Konverentsi korraldamisega tegeles kaks organisatsiooni – Põllumajandusuuringute Keskus (PMK) ning Põllumajandusministeerium. Peakorraldaja oli Põllumajandusuuringute Keskus ja ka käesoleva töö autor töötab selles organisatsioonis.

Põllumajandusuuringute Keskus (lühendatult PMK) tegutseb alates 1998. aastast. 2004 aastani oli asutuse nimeks Taimse Materjali Kontrolli Keskus. Põllumajandusministri 8. jaanuari 2004.a. määruse nr 1 (RTL 2004, 6, 75) alusel muudeti nimi Põllumajandusuuringute Keskuseks. Põllumajandusuuringute Keskus on erinevaid ülesandeid täitvaid laboreid, katsekeskusi ja osakondi ühendav riigiasutus.

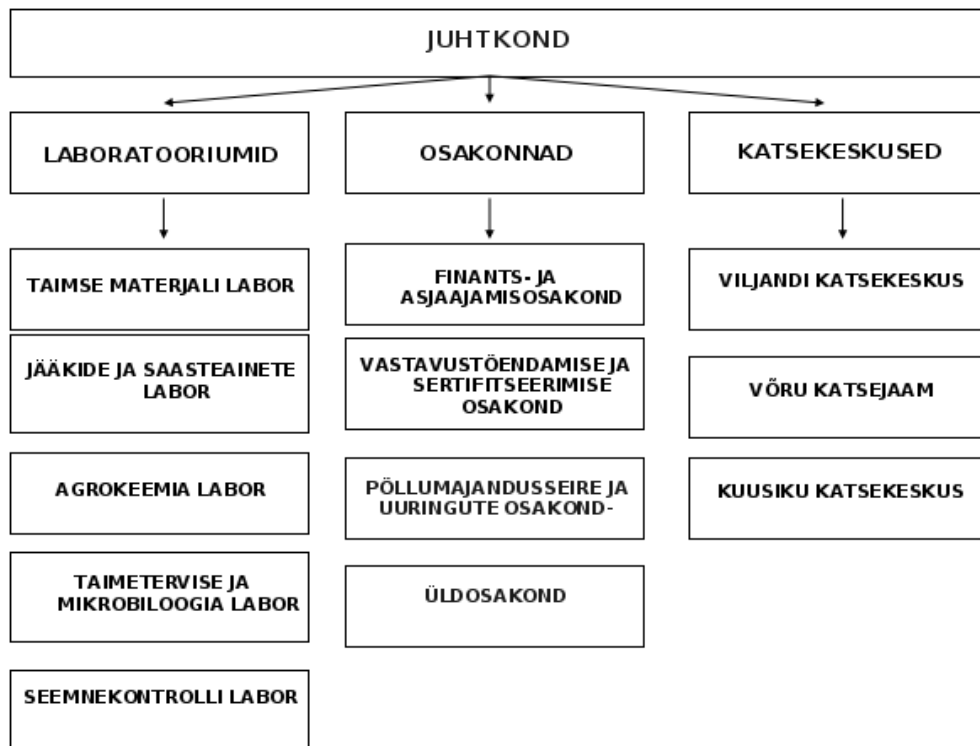
PMK missiooniks on Eesti põllumajanduse edendamine Euroopa Liidu ühtses põllumajandusruumis läbi uute teadmiste loomise ja vahendamise.

Hästi sõnastatud missioon on meeldejääv, lühike, sõnastatud positiivselt ja üheaegselt mõistetav ning aktsepteeritav kõigile huvigruppidele. (Noorkõiv 2002, lk 37) Lähtudes sellest on minu meelest Põllumajandusuuringute Keskuse missioon sõnastatud üsna hästi, kuna on lühike ning positiivse sõnumiga.

PMK peamised tegevusvaldkonnad on väga mitmekesised alates põldkatsete korraldamisest ja laboratoorsete analüüside teostamisest ja lõpetades Eesti maaelu arengukava hindamisalaste tegevustega.

Põllumajandusuuringute Keskuse struktuur on toodud *joonisel 1*. Konverentsi korraldamisse oli kaasatud põllumajandusseire ja -uuringute osakond ning samuti ka juhtkond ning finants- ja asjaamisosakond. Põllumajandusseire ja -uuringute osakonna peamine ülesanne on läbi viia Eesti maaelu arengukavaga keskkonna- ja paikkonna meetmete hindamisega seonduvaid

tegevusi, mille hulka kuuluvad ka avalikkusele suunatud temaatilised tegevused – seminaride, õppepäevade, konverentside korraldamine.



Joonis 1 Põllumajandusuuringute Keskuse struktuur (Allikas: Põllumajandusuuringute Keskuse kodulehekülg 2013)

Põllumajandusuuringute Keskus on oma olemuselt detsentraliseeritud struktuuriga. Tippjuhtkond annab võimaluse otsustamisel osaleda või otsustada seal, kus töö tegelikult toimub. Töötajatele on antud vabadus töötada eelarve piires, valides ise töömeetodeid ning suheldes ise vajalike inimestega. (Brooks 2008, lk 201)

Selline organisatsiooni struktuur annab võimaluse sündmuste korraldamisel keskenduda pigem praktilistele tegevustele ja samas olla kiirem ja paindlikum kui tsentraliseeritud organisatsiooni puhul, kui peab kõik tegevused kooskõlastama ning ootama vastuseid.

Detsentraliseeritus peaks teoreetiliselt paremini tööle motiveerima, sest otsuseid tehakse seal, kus töö tegelikult toimub, organisatsioon saab kliendi vajadustele kiiremini ja tõhusamalt lahendused leida (*ibid*, lk 201)

Põllumajandusuuringute Keskuse rahastus toimub peamiselt riigieelarvest (70%) ülejäänud rahastus tuleb omatuludest (30%). Omatulud saadakse peamiselt laboriteenuste osutamisega.

Konverentsi teiseks korraldajaks oli Põllumajandusministeerium. Ministeeriumi kaasamine konverentsi korraldamisesse oli eelkõige seotud sellega, et Eesti maaelu arengukava meetmete väljatöötamise ning hindamisega on eelkõige ministeeriumi vastutusala. Samas oli konverents korraldamine kahe asutuse jaoks ka võimalus koostööd tugevdada.

## **1.2 Ülevaade Põllumajandusministeeriumist**

Põllumajandusministeeriumi tegutsemise aluseks on Põllumajandusministeeriumi põhimäärus.

Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas on maaelu poliitika, põllumajanduspoliitika, kalanduspoliitika kalamajandust puudutava osa ja põllumajandustoodete kaubanduspoliitika kavandamine ja elluviimine, toidu ohutuse ja nõuetekohasuse tagamise korraldamine, loomatervise ja -kaitse ning taimetervise ja -kaitse alase tegevuse koordineerimine, põllumajandusteadus- ja arendustegevuse ning põllumajandushariduse korraldamine ja vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

Ministeeriumi tegevuse eesmärgiks on luua tingimused Eesti maaelu, põllu- ja kalamajanduse jätkusuutlikuks ja mitmekesiseks arenguks, tagada ohutu ja nõuetekohane toit ja sööt ning hea loomatervise ja -kaitse ning taimetervise ja -kaitse alane olukord maaelu-, põllumajandus- ja kalanduspoliitika väljatöötamise, elluviimise ja tulemuste hindamise ning toiduohutuse, loomatervise ja -kaitse ning taimetervise ja -kaitse nõuete väljatöötamise ja rakendamise korraldamise kaudu.

Ministeeriumi põhiülesanded

- Välja töötada valitsemisala tegevusvaldkondades arengukavad ning korraldada nende rahastamine, elluviimine ja tulemuste hindamine.
- Osaleda ministeeriumi tegevusvaldkonnaga seotud arengukavade väljatöötamisel koostöös teiste asjaomaste ministeeriumidega.

- Välja töötada valitsemisala tegevusvaldkondade korraldamiseks õigusaktide eelnõud, tagada nende vastavus põhiseadusele ja seadustele ning täita õigusaktidega määratud ülesanded.
- Korraldada valitsemisalas rahvusvahelist koostööd, sealhulgas Euroopa Liidu otsustusprotsessis ja tema asutuste töös osalemist.

#### Ministeeriumi missioon

Tagame konkurentsivõimelise põllumajandus- ja kalandussektori ning aitame kaasa maapiirkondade arengule.

Põllumajandusministeeriumi missioon on sõnastatud ebaselgelt. Puudub arusaam kelle ja milliseid vajadusi oma tegevusega püütakse rahuldada ning kuidas seda teha kavatsetakse.

#### Ministeeriumi visioon

Riiklikult ja rahvusvaheliselt tunnustatud administratsioon, kes suudab täita partnerite kaasabil püstitatud strateegilisi eesmärke. (Põllumajandusministeerium...2013)

Hea visioon peaks olema ambitsioonikas ja kaasatõmbava efektiga. Tegemist on pildiga soovitud tulevikust, kujutlusega sellest, kuhu peaks teatud aja jooksul jõudma (soovitavalt mitte alla viie aasta). Visioon on kirjeldus igatsetavast tulevikust, mitte reaalsus. Visioon vastab küsimusele, millise tuleviku heaks töötatakse. (Noorkõiv 2002, lk 36 )

Põllumajandusministeeriumi visiooni sõnastamisel on küll välja toodud, milline peaks olema organisatsiooni tulevik kuid puudub info selle kohta, millise aja jooksul oma sihtmärgini jõuta soovitakse.

Põllumajandusministeerium on oma olemuselt erinevalt Põllumajandusuuringute Keskusest tsentraliseeritud struktuuriga. Otsused on mõne üksiku inimese käes nagu asekanterid, kantslerid ning minister. Sellise süsteemi suurim puudus on see, et see võib muutuda mõttetult bürokraatlikuks, kus otsustamine on aeglustatud. (Brooks 2008, lk 201)



### 1.3 Kultuurikontekst

Tartu on suuruselt teine linn Eestis, kus tänu tudengitele toimub väga aktiivne vaimu- ja kultuurielu.

Tartu visiooniks aastaks 2030 on olla tegusate, loovate ja õnnelike inimeste linn. Tartu on Eesti vaimupealinn ja traditsioonidega ülikoolilinn: nooruslinn, kus loovus ja avatud mõtlemine toetavad arendustegevust, ettevõtlust ja innovatsiooni. Tartu on unikaalse kultuuripärandiga ja modernse elukeskkonnaga, turvaline, säästvalt arenev ja aktiivset koostööd tegev euroopalik linn; atraktiivne ja turvaline reisisiht ning Eesti arengut edendav keskus.

Suurematest kultuuriasutustest asuvad Tartus Vanemuise teater, Vanemuise kontserdimaja, Emajõe suveteater, Tartu Uus Teater, Eesti Rahva Muuseum, Tartu Kunstimuuseum, Eesti Spordimuuseum, Tartu Ülikooli muuseumid ja botaanikaaed, Tartu Linnamuuseum, Tartu Mänguasjamuuseum ja Teatri Kodu, Tartu Ülikooli Raamatukogu, O. Lutsu nimeline Linnaraamatukogu, Athena Konverentsi- ja Kultuurikeskus, kino Ekraan, kinokeskus Cinamon, Ahhaa teaduskeskus.

Aastaringse kultuurielu suuremad sündmused Tartus on võimlemisvõistlus „Miss Valentine”, Tartu maraton, Tartu koolinoorte moenädal „Moeke”, Tartu visuaalse kultuuri festival „Maailmafilm”, Tartu tudengite kevad- ja sügispäevad, kirjandusfestival „Prima Vista”, Tartu Grand Prix jalgrattasõidus, SEB Tartu rattaralli, SEB Tartu jooksumaraton, lastekaitsepäeva ja tarkusepäeva tähistamine, Gustav Sule mälestusvõistlus kergejõustikus, kergejõustikuvõistlus „BIG Pank Kuldiiga”, Eesti noorte heliloojate festival, festival „Klaaspärlimäng”, puhkpillifestival „Mürtsub pill”, Tartu hansapäevad, noorte jalgpalliturniir „Tammeka Cup”, SEB Tartu rulluisumaraton, ekstreemspordifestival „Extreme Battle”, Tartu armastusfilmide festival „tARTuFF”, Eesti teatri festival „Draama”, Tartu teadusfestival, SEB Tartu rattamaraton, Tartu vanamuusikafestival, tänavatantsuvõistlus „Battle of EST”, noorte amatöörfilmide festival „NAFF”, huvikoolide õpilaste kontsertetendus „Väike muusa“.

Tartut külastatavate turistide (nii välis- kui ka siseturistide) kõrgaeg jäi aastasse 2008, mil Tartut külastas kokku üle 150 000 turisti ning kõige kõrgemale kerkis samal aastal ka Tartus viibitud

keskmine ööde arv (1,66). Välis turistid külastavad Tartut eelkõige suvekuudel, siseturistid aastaringselt üsna ühtlaselt, kuid mõningane langus on märgata suve alguses. Tartu kohta on oluline märkida ka järjest suurenevat konverentsiturismi osatähtsuse tõusu. Konverentsiturismiga seotud tingimused paranevad Tartus hoogsasti ja järjest enam luuakse uusi võimalusi selle valdkonna edasiarendamiseks. (Tartu linna arengukava ...2011)

Just selle tõttu, et Tartus on loodud väga head tingimused konverentsiturismi arenguks otsustasime konverentsi just Tartus läbi viia. Samuti ei toimunud novembris 2012 Tartus ega Eesti teisi samalaadseid konverentse ning üritusi ja selle tõttu oli ka aeg väga sobivalt valitud.

#### 1.4 Sotsiaalmajanduslik mõju

Konverentsi külastas kokku 77 inimest, kellest 44 eestlast (sh korraldajad) ja kokku 33 välisriikide esindajat (Saksamaalt, Rootsist, Soomest, Poolast, Lätist, Hollandist, Leedust, Inglismaalt ja Belgiast).

Kõik välisriikide esindajad ja enamus eestlasi ööbisid Tartus ning saabusid päev varem ning lahkusid, kas kohe peale konverentsi lõppu või järgmisel päeval. Eeldatav sotsiaalmajanduslik mõju on äratoodud tabelis 1 keskmiste hindade alusel.

*Tabel 1* Konverentsi osalejate poolt tehtud kulutused konverentsi ajal Eestis ja Tartus viibides (keskmistes hindades)

Tegevus	Mõju (EUR)	Märkused
Majutus	6 975	Ööbimine hotellis 2ses toas, 3 ööd. 50 inimest.
Transport	5 000	Kasusaajad: Estonian Air, Tallink, Sebe, Eestis asuvad bensiinjaamad.
Meelelahutus ja söömine	2 310	2 õhtusööki, 2l õhtul a´15 EUR
Meened	330	Iga väliskülaline ostis meeneid jms oletuslikult 10 EUR eest.
KOKKU	14 615	Eesti ja Tartu linna ettevõtjate tulu konverentsi külalistelt.

Võib oletada, et konverentsi külalised kulutasid Eestis olles kokku ca 15 tuhat EUR ja kui lisada sellele konverentsi kulud, mis on seotud konkreetset korraldamise ja korraldajate majutusega lisandub siia veel 23 764 EUR. Kokku teenisid erinevad Eesti ja Tartu ettevõtjad ja teenusepakkujad konverentsi toimumisega 38 379 EUR. Konverentsi sotsiaalmajandulik mõju Eestile on seega ligi 40 tuhat eurot.

## **2. KONVERENTS „QUO VADIS FARMLAND BIODIVERSITY?“**

Konverents toimus 14. -15. novembril 2012 Tartus Dorpati konverentsikeskuses. Dorpati Konverentsikeskus on Lõuna-Eesti suurim ja kaasaegseim konverentsi- ja peokeskus, mis paikneb hotelli kõrvalhoones ostukeskuse Tasku IV korrusel. Konverentsikeskuses on 10 erineva suurusega multifunktsionaalset saali. Kumardusena Tartu Ülikoolile on saalid nimetatud Tartu tuntud teadlaste ja professorite järgi. Kõikides saalides on vajalik tehniline varustus: dataprojektor, ekraan, pabertahvel ja helijuhtimine. (Hotell Dorpat...2013) Konverentsikeskusesse pääseb otse tänaval asuvast uksest nii liftiga kui ka treppe kasutades. Liftide suurus võimaldab IV korrusele pääseda ka liikumispuuetega inimestel.

Õhtune vastuvõtt toimus Tartu Ülikooli ajaloo muuseumi valges saalis. Tartu Ülikooli ajaloo muuseum tutvustab teaduse ja ülikoolihariduse ajalugu 17. sajandist tänapäevani. Muuseum asub Toomemäel. Siin on muuseumi käsutuses mitmed 19. sajandi alguses ehitatud ülikoolihooned – toomkiriku varemete kooriosasse rajatud kunagine ülikooli raamatukogu, tähetorn ja osa vanast anatoomikumist.

Külastajatele on avatud püsiekspositsioon ja näitused ning kevadest sügiseni saab külastada toomkiriku torne, mille säilinud osa tippu on rajatud vaateplatvormid. Muuseumitundides saavad õpilased uusi teadmisi läbi praktilise tegevuse. Uurijate käsutuses on muuseumikogu, mis on Eestis ainus omataoline. Muuseumi valge saal on üks Tartu esindussaale. (Tartu Ülikooli ajaloomuuseum...2013) Valges saalis on ka väga hea akustika ja kuna õhtusel vastuvõtul esines koor ja muusikud siis sobis see saal meie vastuvõtuks kõige paremini.

### **2.1 Eesmärk ja sihtgrupp**

Konverentsi eesmärgiks oli erinevate osapoolte kaasamine aktiivsesse dialoogi ning võimalike lahenduste leidmine Läänemere piirkonna riikide põllumajandusmaa elurikkusega seonduvate probleemide lahendamiseks. Konverentsi põhiteemadeks olid põllumajandusmaa elurikkuse hetkeolukord Läänemere regioonis ning sellega kaasnevate probleemide kaardistamine ning lahenduste leidmine. Konverentsi eesmärgiks oli luua ühine arusaam ning soovitusel uuteks elurikkuse toetuse nõueteks ühtse põllumajanduspoliitika (ÜPP) 2014+ raames.

Konverentsi sihtgrupiks määratleti *ca* 75 inimest Läänemere piirkonnast, kelle hulka kuulusid ametnikud, kelle tööülesanneteks on ÜPP ja maaelu arengukavade ettevalmistamine, rakendamine, kontroll ning hindamine. Teiseks sihtgrupiks eksperdid ja teadlased, kelle tegevusvaldkonnaks on põllumajandusmaa elurikkus ning maaelu areng.

Sihtgrupp määratleti väga konkreetset, kuna nii eelarveliselt kui ka sündmuse ladusamaks korraldamiseks eelistati osalejate arv jätta 75-80 piirese. Konverentsi eesmärk oli väga täpselt piiritletud ja seetõttu oli oluline, et kohale tuleksid konkreetset selle valdkonna inimesed ning paljud kutsuti kohale personaalselt.

Leiti, et edukam on keskendumine konkreetsele eelpoolnimetatud sihtgrupile, sest sellise strateegia puhul valib (kultuuri)organisatsioon pärast potentsiaalse tarbijaskonna põhjalikku analüüsi välja grupi tarbijaid või ühe segmendi, kes on organisatsiooni poolt pakutava tarbimisest kõige enam huvitatud. Keskendudes kindla segmendi teenindamisele, saab organisatsioon paremini kindlustada ka selle, et pakub selle segmendi vajadusi rahuldava toote ehk antud juhul konverentsi. (Kolb 2005 lk 89-90)

## **2.2 Turundus**

Turundus on ideede, toodete ja teenuste kontseptsiooni, hinnakujunduse, kommunikatsiooni (sh reklaami) ja jaotuse planeerimise ning elluviimise protsess, mille eesmärgiks on luua soodsaid vahetusi üksikisikute ja organisatsioonide eesmärkide rahuldamiseks. Turunduse ülesanne on välja selgitada vajadused, toota vajadustele vastav toode ja viia see tarbijani, võttes arvesse tegevuse tasuvust. Kultuur (sündmused, esemed ja nähtused) on unikaalne toode ja seetõttu on oluline mõista, kuidas tarbijad tooteid tajuvad. Tarbijad valivad kultuuritooteid üldjuhul oma sisemiste vajaduste sunnil, mitte erinevate kultuurinähtuste väliste erinevuste põhjal. (Kuhlberg 2008, lk 21, 19)

Konverentsi turunduse planeerimine sai alguse sellest, et püüti välja selgitada just see, millised võivad olla potentsiaalse tarbija (osaleja) sisemised vajadused. Arvestades asjaolu, et kõik Euroopa Liidu liikmesriigid planeerisid tol hetkel oma uue programmeerimisperioodi 2014+ meetmeid. Seetõttu peeti otstarbekas käsitleda just neid teemasid, mis aitavad poliitikakujundajatel uusi meetmeid välja töötada ning samas ka teadlastel/ekspertidel välja tuua

oma teadmised, et need uued meetmed oleks tõesti efektiivsed. Seega oli selge, et turundus tuleb planeerida väga kitsale sihtrühmale ja kasutada kommunikatsiooniks otsekontakte.

Konverentsi puhul alustati sihtgrupi informeerimist sellest, et loodi spetsiaalne e-posti aadress: [conference@pmk.agri.ee](mailto:conference@pmk.agri.ee). Eraldi e-posti aadressi tegemise eesmärk oli see, et kogu korraldusmeeskond saaks olla kursis kirjavahetuse ja toimuvaga.

Esimest korda saadeti info planeeritavast konverentsist sihtrühmale augusti lõpus, kuna suvekuudel nii Eesti kui ka teiste riikide ametnikud puhkavad ning oma e-posti ei loe. Esimene esialgse päevakavaga ning konkreetse infoga e-kiri saadeti välja 05.09.2012 ning samal ajal pandi ka kogu info üles Põllumandusuuringute Keskuse kodulehele spetsiaalselt konverentsi jaoks loodud alajaotusele, kus oli võimalik ka konverentsile registreeruda. Lõplik päevakava ning info saadeti osalejatele 05.11.2012, mil lõppes ka konverentsile registreerumine.

Veebisaiti luues peeti silmas potentsiaalseid kasutajaid, sest kõik peab lähtuma kasutajakesksusest. Kui veebisait ei vasta tema kasutajate vajadustele, ei saa ta vastata ka organisatsiooni vajadustele, mis tähendab, et veebisaidi ülesehitus peab olema kasutajakeskne. (Luik 2008, lk 32)

Konverentsi puhul oli tegemist konkreetsele sihtrühmale loodud sündmusega ja seega meediasuhtlus piirdus pressiteate koostamisega (Lisa 1), mis avaldati Põllumajandusministeeriumi iganädalases infokirjas ning samuti mitmete allasutuste – PRIA, Põllumajandusamet jne kodulehekülgedel uudiste alajaotuses.

## **2.3 Eelarve**

Konverentsi rahastati täies ulatuses Eesti maaelu arengukava 2007-2013 tehnilise abi meetmest. Tehnilise abi kasutamine toimub vastavalt määrusele: «Eesti maaelu arengukava 2007–2013» raames antava tehnilise abi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord. Toetuse andmise eesmärk on tagada arengukava ettevalmistamise, juhtimise ja rakendamise, seire, hindamise, teavitamise ja kontrollimisega seotud tegevuste elluviimine ning maaelu võrgustiku rajamine ja toimimine. («Eesti maaelu arengukava 2007–2013» raames

antava tehnilise abi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord. 2011)

Tehnilise abi meetme kasutamise puhul ei esitata eraldi toetuse taotlusi, vaid igal aastal koostatakse tegevuste eelarve ning lähteülesanne järgmise aasta tegevuste kohta. Lähteülesandes kirjutatakse lahti tegevuse eesmärgid ning sihtgrupp ja samuti maksumus.

Konverentsi planeeritud eelarve on ära toodud Lisas 2. Eelarve planeeriti nii 75 kui ka 90 inimesele. Planeeritav eelarve 75 osaleja puhul oli 39 069, 7 EUR ja 90 osaleja puhul 40 636, 45 EUR. Konverents oli osalejatele tasuta ja nad pidid tasuma vaid enda transpordi ja ööbimiskulude eest. Ööbimiskulud ja transport maksti kinni vaid esinejatel. Tegelikud kulud moodustasid 36 726, 56 EUR. Tegelikud kulud ja tulud on ära toodud *tabelis 2*.

*Tabel 2* Konverentsi tegelike kulude ja tulude jaotus

KULU	EUR
Dorpat konverentsiteenus	8 327,55
Õhtusöök TÜ ajaloo muuseumis	3 378,29
Moderatorite/esinejate transport	3 239,68
Moderatorite palk	9 900,00
Kingid esinejatele	441,71
Postrid ja roll-up'id	3 186,49
Materjalid osalejatele +kott	1 551,60
Konverentsi aruande trükk ja ettevalmistus	2 095,00
Majutus -esinejad ja korraldajad	2 244,00
Tölgid	1 309,44
Bürootarbed	1 365,83
<b>KULU KOKKU</b>	<b>37 039,59</b>
TULU	
MAK 2007-2013 Tehniline abi	37 039,59
<b>TULU KOKKU</b>	<b>37 039,59</b>

## 2.4 Meeskond

Korraldusmeeskonna loomisel lähtuti põhimõttest, et eduka meeskonna loomiseks on vaja:

- erinevaid meeskonnaliikmeid;
- ühiseid eesmärke;
- meeskonnaliikmete täielikku kaasamist;

- head infovahetust. (Heller 2003, lk 173)

Meeskonda kuulusid Põllumajandusuuringute Keskuse töötajad ning konverentsi toimumise ajal ka Põllumajandusministeeriumi esindajad ning kolm moderaatorit.

Korraldajateks olid Pille Koorberg, Katrin Vask, Iiri Raa, Eneli Viik, Tiina Köster, Ere Ploomipuu ja Tarmo Sergo Põllumajandusuuringute Keskusest ning moderaatorid Mark Redman (Inglismaa), Vincent van Tiel Groenestegge ja Esther Koopmanschap (Holland). Konverentsi ettevalmistava tegevusega tegeles kokku 6 inimest. Konverentsi põhikorraldajate tööjaotus enne konverentsi toimumist Lisas 3. Konverentsile eelneva päeva ning toimumise päevade tööjaotus on ära toodud Lisas 4.

Konverentsi meeskonna loomises oli suurim väljakutse töötada eri rahvusest inimestega. Marki, Vincenti ja Estheri puhul on tegemist professionaalsete moderaatoritega, kes valdavad erinevaid modereerimistehnikaid ning on väga suure kogemusega just selliste konverentside juhtimisel nagu meil plaanis oli – paljude tulemuslikke diskussioonidega.

Rahvusvahelises meeskonnas töötamisel peab aga arvestama mitmeid erinevaid aspekte. Üks millega ka mina korraldajana kokku puutusin oli erinev ajakasutus. Kui eestlased on üldreeglina monokroomse ajakasutusega (tegelevad korraga ühe asjaga, väga täpsed jne), siis konverentsi moderaatorid olid pigem polükroomse ajakasutusega inimesed (tegelevad miteme asjaga korraga, ajagraafikuid muudetakse sageli jne) ning kippusid hilinema. Ja monokroomse ajakasutusega inimesed panevad pahaks polükroomse ajakasutusega inimeste lõtva suhtumist kokkulepitud tähtaegadesse, hilinemist, ebatäpsust, vähest planeerimist jne. (Pajupuu 2001, lk 76, 79)

Meeskonnatöö kokkuvõtteks võib öelda, meeskond töötas väga tulemuslikult ning oli edukas, sest:

- iga liige uskus oma võimetesse;
- töötati ühise eesmärgi nimel;
- igaüks teadis, mis tuleb teha;
- töö oli planeeritud, koordineeritud ja kontrollitud;
- suudeti ette näha võimalikke probleeme;
- meeskonnaliikmed kuulasid teineteist. (Kaljurand *et al* 2005, lk 31)



Meeskonnatöö koordineerimine toimus peamiselt Pille Koorbergi juhtimisel, kes oli konverentsi peakorraldaja. Toimused nii koosolekud kui ka meilivahetused ja telefoni ning Skype vestlused. Kõige efektiivsemad olid siiski koosolekud, kuna siis sai silmast silma suheldes kogu vajaminema info konkreetsemalt ja kiiremini kätte.

Konverentsi korraldamise riskiplaan on toodud *tabelis 4*.

*Tabel 4* Konverentsi korraldamise riskiplaan

<b>Võimalik risk</b>	<b>Olulisus</b>	<b>Vältimise või likvideerimise strateegia</b>
Esinejad haigestuvad või ei jõua kohale	Väga oluline	Võimalus muuta programmi jooksvalt . Ettekanded olid enne ette saadetud ja keegi teine oleks saanud need ette kanda.
Elekter läheb ära	Väga oluline	Konverentsikeskusel ja hotellil on olemas varugeneraatorid, mida saab käivitada kui peaks tekkima pikemaajaline elektrikatkestus
Meeskonnaliikmete haigestumine	Mitte väga oluline	Kõik meeskonnaliikmed olid informeeritud kõigest toimuvast ja oleks saanud üksteist asendada
Tehnilised probleemid (heli, dataprojektor, sünkroontõlge)	Oluline	Konverentsikeskus tagas oma tehnilise personali kogu konverentsi ajaks
Õhtuse programmi esinejad haigestuvad	Oluline	Õhtuse programmi ajaks oli ette valmistatud ka muusika helikandjatelt ja oleks seda saanud kasutada

Meeskonnaliikme haigestumise juhtum ka esines reaalselt, kui ühel korraldajatest kadus hääl. Tänu sellele, et kogu meeskond oli hästi ette valmistatud, ei toimunud korraldustöös suuri muutusi.

## **2.5 Konverentsi programm**

Konverentsile osalejate registreerimine algas 14. novembri hommikul kell 8. Registreerimislauas oli kolm inimest ning hiljem oli üks inimene, kes oli kogu aeg lauas olemas, juhul kui kellelgi oleks tekkinud küsimusi. Iga osaleja sai konverentsikoti (Lisa 4), mille sisuks olid konverentsi materjalid, kirjaplokk, pastapliats ning ka Tartu kaardid ning tutvustavad materjalid. Dorpati konverentsikeskusesse olid üles pandud konverentsi postrid (Lisa 5) ning ka roll-up'd, et ei tekiks segadust kuhu osalejad peavad liikuma. Iga konverentsi esineja ja moderaatorid said ka kinkekoti, mis sisaldas Eestis toodetud asju. Kinkekott sisaldas: Tartu kohviku Werner trühvleid, JOIK lõhnaküünlaid, Kubja talu ürditeesid ja Sophie käsitööseepe.

Konverentsi programmi koostamisel lähtuti põhimõttest, et tegemist ei oleks klassikalise konverentsiga, millel põhirõhk vaid ettekannetel. Kindel eesmärk oli viia läbi võimalikult palju arutelusid, et saada palju infot just osalejatelt endilt, kes on konverentsi teemavaldkonna professionaalid. Sellest eesmärgist lähtudes oli ka konverentsiruumi paigutus pisut erinev klassikalisest – inimesed istusid kaheksa kaupa ümmarguste laudade taga pildid on ära toodud Lisas 6.

Laudadel olid asetatud infovoldikud erinevate nutitelefonide programmide koha, mida on igalühel võimalik oma nutitelefoni QR-koodi kaudu alla laadida. QR kood on põhimõtteliselt kahemõõtmeline "vöötkood" ehk kindla standardiga mustvalge kujutis, mille sisse saab ära peita infot. QR koodi oskavad lugeda paljud seadmed, tavakasutaja jaoks aga on kõige tüüpilisem QR koodi lugeja mõni kaameraga mobiiltelefon, mis oskab saadud pilti vastava rakendusega töödelda. (Mis on QR kood... 2011) Programmid oli seotud loodusega (linnu- ja taimemäärajad jne) ning võimalusel eelistasime Eestis loodud programme, et tutvustada Eestit kui edukat IT-riiki.

Konverentsi programm on toodud Lisas 7. Konverentsi avas põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder, kes osales ka samas konverentsikeskuses toimunud Piimafoorumil 2012. Programm ehitati üles järgmiselt, et esimese päeva (14.11.2012) pärastlõunani (14.20ni)

toimused ettekanded, millega viidi osalejad konverentsi teema lainele. Esinejad valiti välja selle järgi, et kõik erinevad teemavaldkonnad oleksid kaetud ning, et kõigist Läänemere riikidest oleks välja toodud mõni hea näide, millest teistel oleks võimalik eeskuju võtta.

Kogu konverentsi ajal oli võimalik kirja panna mõtteid ja ideid nõ Parkimisplatsile (Lisa 6). Parkimisplatsiks olid pabertahvlid, millele sai värvilisele kleeppaberile üles kirjutatud mõtte kleepida. Parkimisplatsile kleebitud küsimusi ja ideid kasutati järgmisel päeval avatud ruumi aruteludes. Seega võib öelda, et osalejad ise löid järgmise päeva programmi, kuna teemad jaotati vastavalt esitatud mõtetele valdkondadeks ning nende alusel moodustati järgmisel päeval erinevad avatud ruumi arutelugrupid. Parkimisplats osutus väga populaarseks.

Peale lõunat toimusid maailmakohviku (ingl. k. *world cafe*) stiilis diskussioonid, kus laudade juhtideks olid konverentsi korraldusmeeskonna liikmed. Üldist diskussiooni juhtisid aga konverentsi moderaatorid. Diskussiooni ajal olid laudadele asetatud suured paberid ning markerid, millega sai suurele paberile ka märkmeid teha ja samas pakuti kohvi ning küpsiseid ja vett, et oleks võimalikult mõnus ja mugav keskkond.

Maailmakohvik (ingl. k. *world cafe*) on kaasamismeetod, mis võimaldab alata olulisi vestluseid, leida erinevaid osapooli kaasates olemasolevatele probleemidele lahendusi ning ühiselt otsida tulevikku mõjutavaid uudseid ideid. Samuti on meetod sobiv siis, kui on soov kaasata suurel hulgal inimesi päevakajaliste probleemide lahendamiseks, uute ideede leidmiseks, omavahelise dialoogi loomiseks. Maailmakohvik sobib rakendamiseks eriti siis, kui soovitakse leida üles kollektiivne tarkus ja parimad lahendused. Lähtutakse eeldusest, et vajalikud teadmised, tarkus ja loovus on meis endis olemas, peame need vaid nähtavale tooma.

Kohviku läbiviimiseks sobiv ruum on: ideaalis väikesed ümmargused lauad, kuhu mahub 4-5 inimest ning piisavalt ruumi nende vahel liikumiseks. Oluline on luua õdus ja soe õhkkond – mängib muusika, pakutakse kohvi-tee.

Maailmakohviku põhiprintsiibid:

- loo avatud õhkkond
- uuri küsimusi, mis on tegelikult olulised
- julgusta igaüht panustama
- loo seoseid erinevate nägemuste vahel

- märka üleüldisi mustreid ja sügavamaid küsimusi
- muuda kollektiivne teadmine nähtavaks: joonised, ideekaardid, fotod jne

### Läbiviimine

Inimesed istuvad 4-5 liikmelistes seltskondades ümber laua. Sissejuhatuses tervitatakse osalejaid, kohviku teemat ja üldist protsessi. Kohviku keskmes on head ja päevakajalised küsimused, mis tekitavad elevust ja õhinat.

Iga laudkond arutleb olulise küsimuse ümber (20-30 min). Põhilised ideed, mõtted palutakse lauale kirja panna (paber, laudlina, salvrätt). Tervitatud on joonistamine, omavaheliste seoste loomine, kritseldamine. Pärast vestluse lõppu palutakse ühel inimesel jääda laua peremeheks või perenaiseks ning teised liiguvad uude lauda. Koos uute saabujatega vaadatakse üle põhilised vestluse aspektid, märkamised, avastused, küsimused. Nii võib sama küsimuse ümber aset leida mitu erinevat vestlusringi. Samas võib esitada ka uusi küsimusi, mis võimaldavad liikuda sügavama tarkuse poole. Oluline on mõelda juba eelnevalt sellele, kuidas lõigata vestlustest olulisemaid vilju ja tulemusi, märgata omavahelisi seoseid. Milline peaks olema kokkuvõte ja kuidas sellest ka osalejad osa saavad. (Maailmakohvik...2013)

Konverentsi teise päeva (15. novembri) esimeses pooles said osalejad tutvuda posterettekannetega. Posterettekannete jaoks olid konverentsikeskuse fuajeesse üles pandud spetsiaalsed postrite alused (Lisa 6). Kokku oli 29 posterettekannet. Kahe tunni jooksul oli osalejatel võimalus tutvuda postritega ning küsida postrite autoritelt lisaküsimusi.

Peale posterettekannete sessiooni algas avatud ruumi (ingl. k. *Open Space Technology*) tehnikal põhinevad diskussioonid. Diskussioonigrupid moodustati vastavalt sellele, millised oli osalejate endi poolt eelmisel päeval tõstatatud küsimused ja ideed (nn Parkimisplatsilt).

Avatud Ruum (ingl. k. *Open Space Technology*) on kaasamise meetod või praktika, mis loob tingimusi oluliste küsimuste uurimiseks, arutamiseks ja lahendamiseks gruppides, kus on 5 kuni 2000 inimest. Avatud Ruumi meetod seab inimese keskele kohale ning võimaldab igaühel aktiivselt osaleda ja tulemustesse panustada. Avatud ruum kui meetod toetab arengut, potentsiaali avamist ja muutuste elluviimist organisatsioonides.

Avatud ruumis on tavaliste konverentside- või seminaridega võrreldes erinev struktuur. See eest on raamistik iseorganiseerumise võimaldamiseks oluline. Olulised komponendid avatud ruumis on järgmised:

**Ring** – kohtumised algavad ja lõpevad ringis. Selliselt on näha, kes on ruumis osalemas ning et igaühel on hääli ja võimalus osaleda. Ringis tutvustab läbiviija osalejatele avatud ruumi protsessi ning avab ruumi iseorganiseerumiseks.

**Teadetetahvel** - kuigi igal avatud ruumi kohtumisel on keskne teema, ei ole eelnevalt koostatud päevakava. Selle asemel on teadetetahvel ehk tühi sein, kus iga osaleja võib püstitada oma küsimuse või teema ning valida vestlusteks kindla aja ja koha antud raamistikus. Vastavalt teadetetahvlile püstitatud valikule koostavad osalejad ise oma päevakava.

**Kohal on õiged inimesed.** Avatud Ruum põhineb kirele ja vastutusele. Inimesed, kes teema arutellu tulevad on need, kelle jaoks teema on oluline ning on seetõttu tõenäoline, et selles vestluses on rohkem energiat, loovust ja pühendumist kui kohtumisel, kus teema on ette määratud.

**Juhtuvad õiged asjad.** Avatud ruumi kohtumisel vastutavad inimesed ise oma kogemuse eest ja nad määravad ise seda, mis juhtub. Ettekavatsetud plaanid omavad vähe tähtsust, oluline on see, mis hetkel sünnib, kui inimesed on kohal ja tõeliselt kaasatud.

**Kui algab, siis on õige aeg.** Kuigi vestluse ajad on kokku lepitud teadetetahvil, see ei tähenda, et nad siis täpselt algavad. Mõni algab varem, sest inimesed on juba koos ja valmis, teistel võib minna kauem aega. Loovateks ja tulemuslikeks tööks grupis ei ole kell peamine määrajaks.

**Kui see on läbi, siis see on läbi.** Kui arutelu ringis on olulised jutud räägitud enne, kui kokkulepitud aeg täis saab, siis on loomulik teemat lõpetada ja osalejatel edasi liikuda. Samas kui juttu on rohkem kui antud ajas on võimalik rääkida, siis grupi liikmed lepivad kokku, kus ja millal teemaga jätkata. (Avatud ruum...2013)

## **2.6 Konverentsi vastuvõtt**

Õhtune pidulik vastuvõtt toimus 14. novembri õhtul TÜ ajaloo muuseumis, mis on Dorpati konverentsikeskusest mõnusa jalutuskäigu kaugusel. Selleks, et tutvustada oma külalistele ka Tartu linna otsustasime nad juhatada Toomemäel asuvasse ajaloo muuseumisse koos väikese Tartu ekskursiooniga. Giidiks oli atesteeritud giid Karl Lomp, kes on TÜ üliõpilane ning valdab väga hästi inglise keelt. Giidiga toimus eelnevalt ka kohtumine, kus tutvustati millise eluala inimestega on tegemist ning ekskursiooni käigus tutvustati ka Tartut kui loodusteaduse jaoks olulist kohta Eestis.

Konverentsi vastuvõtu TÜ ajaloo muuseumi valges saalis avas Tartu abilinnapea Raimond Tamm. Peale avasõnu esines PRIA (põllumajanduse registrite ja informatsiooni ameti) segakoor „Solanum“, millega liitus ka abilinnapea. PRIA koori kaasamine programmi oli eelkõige seotud sellega, et näidata, et eestlased on laulurahvas ning isegi erinevad asutused loovad oma töötajatest koorid. Ja teiselt poolt on samuti PRIA tegevusvaldkond tihedalt seotud konverentsi teemavaldkonnaga.

Peale koori esinemist hakkasid mängima Tartu H. Elleri nimelise muusikakooli kolm õpilast. Koos on nad mängitud juba üle aasta. Trio peamiseks eesmärgiks on mängida sumedat salongimuusikat, mis sobib õdusatele koosviibimistele. Repertuaari kuulub nii eesti heliloojate loomingut kui ka üle maailma kuulsaid jazzi-standardeid. Kollektiivi kuuluvad Erik Nisu – akordion, Gloria Kadarpi – viiul, Jorven Viilik – kontrabass, basskitarr.

Muusikakooli õpilaste kasutamine professionaalsete muusikute asemel oli seotud sellega, et Tartu on noorte ja tudengite linn ning noortele tuleb anda võimalus esineda ning ennast näidata.

Õhtuse vastuvõtu toitlustus oli tellitud firmast Frens Catering, kes on oma valdkonnas üks tunnustatumaid ning parimaid Tartus, ning nad olid ka varem TÜ ajaloo muuseumi valges saalis toitlustust korraldanud ning ei vajanud seetõttu spetsiaalset juhendamist.

## **2.7 Aruandlus**

Konverentsi nagu ka iga teise sündmuse või projekti koostamisel on väga oluline nii aruandlus kui ka hindamine. Hindamine ei ole audit, ning selle kaudu ei hinnata niivõrd formaalsete protseduuride täitmist. Pigem annab hindamine võimaluse otsustada, kas projekt oma tegevuste kaudu on suutnud täita tema ette püstitatud otsesed ja üldised eesmärgid. Sõltudes indikaatoritest võib hinnang olla nii kvaliteetne kui ka kvantitatiivne. (Kaljurand *et al* 2005, lk 41)

Konverentsi sisuliseks aruandluseks koostati konverentsi materjalidest ja ettekannetest ning aruteludest koostati konverentsi kogumik. elektrooniliselt on kogumik leitav siit: [http://pmk.agri.ee/pkt/index.php?valik=24&keel=1&template=mak\\_sisu.html](http://pmk.agri.ee/pkt/index.php?valik=24&keel=1&template=mak_sisu.html). Kogumik saadeti kõikidele osalejatele postiga.

Konverentsi ühe tulemusena esitasid osalejad avaliku pöördumise Euroopa Ülemkogu alalisele esistujale hr Herman van Rompuyle ja Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu

volinikule hr Dacian Ciolosele, Küprose põllumajandusministrile, Põllumajandusministrite Nõukogu eesistujale hr Aletrarsele, Euroopa Parlamendi põllumajandus- ja maaelu arengu komitee juhile hr De Castrole.

Konverentsi järelkajana loodi ka arutlusplatvorm suhtluskeskkonnas LinkedIn: [http://www.linkedin.com/groups?gid=4818569&trk=hb\\_side\\_g](http://www.linkedin.com/groups?gid=4818569&trk=hb_side_g) . Antud arutlusplatvorm on mõeldud info, ideede ja uudiste vahetamiseks kõikidel teemadel, mis puudutavad põllumajandusmaa elurikkust Läänemere piirkonnas, sh regionaalsete koostööprojektide ja muude erinevate (sh poliitikaalaste) ühistegevuste arendamine.

Konverentsi korraldamise kuludokumendid esitati PRIAsse (põllumajanduse registrite ja informatsiooni amet), kes tegeleb Eesti maaelu arengukava 2007-2013 tehnilise abi vahendite administreerimisega. Konverentsi korraldamise planeeritud ja tegelike kulude vahe oli 2 357, 11 EUR. Korraldamisest ülejäänud rahalised vahendid suunati teiste sündmuste korraldamisele. Peamiselt kulus vähem eelarvelisi vahendeid konverentsiteenustele (Dorpat konverentsikeskus), konverentsi õhtusöögi ning bännerite ja postrite trükikuludele.

### **3. ENESEREFLEKSIION**

Olen oma senise töö ja õppimise aja jooksul nii Viljandi kultuuriakadeemias kui ka Eesti Maaülikoolis korraldanud väga palju erinevaid üritusi nii avalikkusele kui ka väiksemale seltskonnale. Rahvusvahelise konverentsi korraldamise kogemusi on samuti mitmeid.

Olenemata piisavalt suurtest kogemustest on alati igast sündmusest midagi uut õppida. Minu kõige suuremaks väljakutseks lõputööna toimunud konverentsi korraldamisel oli maailmakohviku vestlusringi juhtimine. Esiteks oli see täiesti esmakordne kogemus ja teine veelgi suurem väljakutse oli vestlusringi juhtimine inglise keeles. Olenemata piisavast keeleoskusest on paljudele selline võõras keeles avalikult rääkimine keeruline ja nii ka mulle. Samas pidin juhtima ka õhtust programmi ja lõppkokkuvõttes sain kenasti hakkama.

Vestlusringidega seotult oli korraldusmeeskonna jaoks suur väljakutse ka eestlaste kaasamine aktiivsesse tegevusse. Tavaliselt ollakse konverentsidel harjunud kuulama või halvemal juhuks sülearvutiga oma igapäevase töötegemisega siis aktiivset osalust nõudvad tehnikad on veel pisut võõrad. Lõppkokkuvõttes võib sellega üsna rahule jääda, sest lõpptulemusena sündisid uued mõtted ja ideed, kuid teisel konverentsipäeval osales juba tunduvalt vähem eestlasi.

Teine täiesti uudne kogemus oli koostöö professionaalsete moderaatoritega. Nendelt oli väga palju õppida ja nad tegid ka korraldajatele väljaõppe, kuidas väiksemas ringis teha efektiivseid arutelusid. Pisut keerukamaks tegi olukorra see, et tegemist oli välismaallaste – hollandlaste ja britiga. Mõned korrad tekkisid arusaamatused sellest, et me ei olnud üksteist õigesti mõistnud ja just kokkulepitud kellaaegade suhtes. Eesti poolne korraldusmeeskond ootas kokkulepitud kellaajal ühes kohas ja moderaatorid teises kohas. Õnneks taipasime kiiresti, et olime üksteist valesti mõistnud ja sellest ei tekkinud suurt probleemi.

Korraldusliku poole pealt sujus kõik väga hästi, kuna meeskonnaliikmed on ka enne ühiselt sündmusi korraldanud ja töötavad ka igapäevaselt koos. Mina ise tundsin ennast ühe konverentsi peakorraldajana samuti väga hästi ning eelnevalt nii kogemustena saadud praktilised kui ka



Viljandis õpitud teoreetilised teadmised olid asjakohased. Väga kriitilisi ja ebaõnnestunud olukordi ei tekkinud ja kõik esilekerkinud probleemid lahendati jooksvalt.

Kriitiline hetk tekkis küll korra siis, kui samal ajal kõrvalsaalis toimus Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja poolt korraldatud Piimafoorum 2012. Nii meie konverentsi kui ka Piimafoorumi lõunapaus toimus samal ajal. Samas kui neil oli planeeritud toitlustamine spetsiaalsete piletitega, mille osalejad said endale soetada. Tekkis oht, et inimesed, kes pole söögi eest tasunud tulevad meie poolt korraldatud toitlustust tarbima. Dorpati konverentsikeskuse toitlustajad lahendasid aga olukorra väga professionaalselt ning kardetud segadus jäi tekkimata.

Korraldamisega seotud töö puhul ongi peamine olla väga paindlik ning leida kiiresti lahendusi ja kohaneda tekkinud olukorraga. Leian, et minul on just need oskused hästi arenenud ning lisaks teadmised Viljandi kultuuriakadeemiast. Konverentsi korraldamise ajal kasutasin näiteks teadmisi helitehnika valdkonnast, kui tekkis probleem mikrofondega. Just sellises olukorras tundsin, kui olulised on kultuurikorraldaja teadmised nii turundusest, meeskonna loomisest kui ka heli- ja valgustehnikast.

Ma leian, et konverents läks nii korraldusliku kui ka sisulise poole pealt väga hästi korda ning positiivsest tagasisidest võis välja lugeda, et ka osalejad jäid väga rahule. Seega õnnestus konverentsi korraldus väga hästi.

## KOKKUVÕTE

Rahvusvaheline konverents „*Quo Vadis* Farmland Biodiversity“ toimus Tartus Dorpati konverentsikeskuses 14-15. novembril 2012. Konverents oli minu Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse eriala loov-praktiliseks lõputööks. Osalesin konverentsi korraldamise meeskonnas.

Konverents oli suunatud suhteliselt kitsale sihtgrupile ning kogu turundus ja kommunikatsioon oli väga otsene ning isiklik. Konverentsil osales 77 ametnikku, teadlast, spetsialisti ja teisi teemast huvitatud inimest Läänemere piirkonnast. Konverentsi põhiteemadeks olid põllumajandusmaa elurikkuse hetkeolukord Läänemere regioonis ning sellega kaasnevate probleemide kaardistamine ning neile lahenduste leidmine.

Konverentsi korraldamisel lähtuti põhimõttest, et ka osalejad ise kujundaksid programmi, ning selleks kasutati erinevaid kaasamistehnikaid. Aruteludele oli pühendatud suur osa programmist, ning kasutati nii maailmakohviku kui ka avatud ruumi tehnikaid. Kaasamistehnikate kasutamine on muutunud viimastel aastatel väga populaarseks ning kasutatakse paljude konverentside ning seminaride läbiviimisel.

Konverentsi korraldus sujus väga hästi nii sisulise kui ka korraldusliku poole pealt. Konverentsi väljundina sündis avalik pöördumine Euroopa Ülemkogu alalisele eesistujate hr Herman van Rompuyle ja Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu voliniku hr Dacian Ciolosele, Küprose põllumajandusministri, Põllumajandusministrite Nõukogu eesistuja hr Aletrarišele, Euroopa Parlamendi põllumajandus- ja maaelu arengu komitee juhi hr De Castrole poole.

Konverentsi eesmärk luua ühine arusaam ning soovitused uuteks elurikkuse toetuse nõueteks ühtse põllumajanduspoliitika 2014+ raames täideti minu arvates suhteliselt hästi ja seda eelpool nimetatud pöördumise valmimisega, mis koostati 77 erinevast Läänemere riigist pärit valdkonna spetsialistide ühistööna.

Korraldusliku poole pealt võib konverentsi samuti õnnestunuks lugeda. Osalejate tagasiside oli väga positiivne. Paljud osalejad avaldasid imestust, et korraldajateks ei olnud professionaalsed konverentsikorraldajad, vaid inimesed, kelle igapäevane töö pole seotud ainult konverentside korraldamisega. See oli minu arust väga positiivne tagaside ning veenis nii mind kui ka teisi meeskonna liikmeid, et korraldasime nii sisuliselt kui ka korralduslikult väga kõrgel tasemel konverentsi.

## KASUTATUD KIRJANDUS

**Brooks, I.** 2008, *Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon*. Tallinn: Tänapäev.

«Eesti maaelu arengukava 2007–2013» raames antava tehnilise abi toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise kord. RT I, 09.06.2011, 2.  
<https://www.riigiteataja.ee/akt/109062011002> (19.04.2013)

**Heller, R.** 2003. *Juhi käsiraamat*. Tallinn: Varrak

Hotell Dorpat. 2013. <http://www.dorpat.ee/konverentsikeskus> (27.04.2013)

Kaasav juhtimine. 2013. *Avatud ruum*. <http://www.kaasamine.ee/meetodid/avatud-ruum> (27.04.2013)

Kaasav juhtimine. 2013. *Maailmakohvik*. <http://www.kaasamine.ee/meetodid/maailmakohvik> (27.04.2013)

**Kaljurand, A., Kasemets, L., Laane, M.** 2005. *Projektijuhtimise käsiraamat*. Tallinn: ECOS-Ouverture Program WOMAN XXI

**Kolb, B. M.** 2005. *Kultuuriturundus*. Tartu: Atlex

**Kuhlberg, J.** 2008. *Turundus kultuurikorraldajale - mis see on?* - Kog: Soovitusi kultuurikorraldajale. Tartu: Tartu Rahvaülikool, lk 19-23.

**Luik, E.** 2008. *E-turunduse alused*. Tallinn

*Mis on QR-kood ja kuidas seda kasutada?* 2011. <http://www.am.ee/QR-kood?> (13.05.2013)

**Noorkõiv, R.** 2002. Kohaliku omavalitsuse arengukava koostamise soovitused. Tartu-Tallinn: Siseministeerium.

**Pajupuu, H.** 2001. *Kuidas kohaneda võõras kultuuris*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus

Põllumajandusministeerium 2013. <http://www.agri.ee/ministeerium-3/> (14.04.2013).

Põllumajandusuuringute Keskus. 2013.

<http://pmk.agri.ee/index.php?valik=430&keel=1&template=template2pmk.html> (14.04.2013).

*Tartu linna arengukava 2013-2020*. 2011 Tartu Linnavalitus

<https://www.tartu.ee/data/Tartu%20linna%20arengukava%20aastateks%202013-2020.pdf>

(14.04.2013)

Tartu Ülikooli ajaloo muuseum. 2013. [www.ajaloomuuseum.ut.ee](http://www.ajaloomuuseum.ut.ee) (14.04.2013)

**Õunapuu, L.** 2010. *Üliõpilaste kirjalikud tööd. Metoodiline juhend magistritöö, seminaritöö, lõputööde, referaadi ja essee koostamiseks ning vormistamiseks*. Viljandi: TÜ VKA.

## **LISA 1. Konverentsi pressiteade**

PÕLLUMAJANDUSUURINGUTE KESKUS ja PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM  
PRESSITEADE

x. november 2012

### **Põllumajandusmaa elurikkuse teemaline rahvusvaheline konverents „*QUO VADIS, farmland biodiversity?*“ toob 14.-15. novembril kokku Läänemere riikide esindajad**

Põllumajandusmaa moodustab EL-27 pinnast 43%, mis hõlmab ka suurt osa sealsest elurikkusest, sh 50% Euroopa linnuliikidest. Eestis võib põllulindude hulka arvata ~122 liiki, kellest 42% kuuluvad looduskaitseaduse I-III kaitsekategooriasse. Lisaks on Eesti poollooduslikud kooslused meie laiuskraadil ja sellest põhja pool ühed liigirikkaimad. Euroopa Linnuloenduste Komitee andmetel on enamuse Euroopa põllulinnuliikide arvukus perioodil 1980–2010 langenud, neist kõige enam põldtsiitsitajal (-87%) ja nurmkanal (-94%). Suurbritannias leiduvast 25-st kimalaseliigist on tänaseks välja surnud kolm ning arvukus drastiliselt vähenenud kaheksal liigil – kimalased on aga väga olulised kultuur- ja looduslike taimede tolmeldajad. Kas ka Läänemere ümbruse riikides on olukord nii murettekitav?

14.–15. novembril Tartus Dorpati konverentsikeskuses toimuval konverentsil tulevad Põllumajandusuuringute Keskuse ja Põllumajandusministeeriumi eestvedamisel kokku peamiselt Läänemere riikide poliitikakujundajad ja -hindajad, keskkonnaorganisatsioonide esindajad ning teadlased, et arutleda põllumajandusmaa elurikkuse teemat. Eesmärgiks on jõuda ühisele arusaamisele põllumajandusmaa elurikkuse väärtustest ja seisust Läänemere piirkonnas ning leida ühiseid sihte, mille poole antud regioonis püüelda. Lisaks arutletakse elurikkuse seire ja hindamise raames esile kerkinud probleeme.

Rio de Janeiro 1992. aastal vastu võetud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames seatud eesmärki – peatada bioloogilise mitmekesisuse ehk elurikkuse vähenemine aastaks 2010 – ei saavutatud. Aastaks 2020 on seatud uued eesmärgid, mille saavutamisel pööratakse muuhulgas tähelepanu põllumajandusmaa elurikkusele, mis aitab kaasa mitmete avalike hüvede pakkumisele (nt tolmeldamisteenus, looduslik kahjurikontroll, esteetilised maastikud). Euroopa on perioodil 1980–2010 kaotanud rohkem kui pooled oma põllulindudest. Sarnaseid negatiivseid trende võib tuua ka mitmete teiste põllumajandusmaa elustikurühmade kohta ning selle peapõhjuseks peetakse põllumajanduse intensiivistumist.

Põllumajandusmaa elurikkust saab toetada läbi erinevate mehhanismide, millest Euroopas on üheks olulisimaks Euroopa Liidu ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP). Hetkel väljatöötatavas ÜPP uues programmiperioodis aastateks 2014–2020 käsitletakse varasemast enam keskkonnateemasid, sh elurikkust – toimub nõ ÜPP „rohestamine“, millega suureneb keskkonnaaspektide arvessevõtmine põllumajandustootmises. Viimane tähendab esialgsete plaanide kohaselt kõigile pindalapõhise toetuse saajatele püsirohumaade säilitamise, ökoloogiliste sihtalade jätmise ja kultuuride mitmekesisuse nõuet. Uueks ÜPP programmiperioodiks peavad EL liikmesriigid Euroopa Komisjonile esitama ka uued tootjatele suunatud toetusmeetmete paketid, mille üheks eesmärgiks on elurikkuse edendamine. Eesmärkide poole liikumisel on abiks riikidevaheline koostöö: kogemuste jagamine, ühiste seisukohtade ja suundumuste kujundamine.

Lisainformatsioon:

Pille Koorberg

põllumajandusseire- ja uuringute osakond

Põllumajandusuuringute Keskus

tel 748 0944

[conference@pmk.agri.ee](mailto:conference@pmk.agri.ee)

<http://pmk.agri.ee/pkt/BDconference>

## LISA 2. Konverentsi planeeritud eelarve

KONVERENTSIKULUD								
<b>DORPAT</b>							<b>75 inimest</b>	<b>90 inimest</b>
Põhisaali (BAER) rent	2 päeva	1 saal					703,00	703,00
Lisasaali (PARROT) rent	2 päeva	1 saal					280,00	280,00
Tehnilise ruumi (EWERS) rent	3 päeva	1 saal					416,00	416,00
Tehniline tugi (14.11:kl 8:00-18:00; 15.11:kl 8:30-16:00)	18 tundi				22,50	EUR	405,00	405,00
Lilleseade põhisaali							150,00	150,00
Lauasildid (esinejad)?		25 tk		1,00	EUR		25,00	25,00
Rinnasildid		90 inimest		0,65	EUR		48,75	58,50
Posrite stendid	2 päeva	20 tk			EUR		250,00	250,00
Lisapabertahvid pliiatsitega	3 tk			9,60	EUR		28,80	28,80
Lauamikrofonid	2 päeva	4 tk		19,20	EUR		153,60	153,60
Raadiomikrofon	2 päeva	3 tk		19,20	EUR		115,20	115,20
Revääri/pea mikrofon	2 päeva	4 tk		19,20	EUR		153,60	153,60
Kõnepult + mikrofon	2 päeva	1 tk		32,00	EUR		64,00	64,00
Lisamonitor ettekandjale	1 päev	1 tk		22,50	EUR		22,50	22,50
Sünkroontõlke tõlgid, 2 päeva	16 tundi	2 inimest		60,00	EUR		1 920,00	1 920,00
Sünkroontõlke aparaat		90 tk		10,00			750,00	900,00
Tõlkekabiinide rent	2 päeva			400,00			800,00	800,00
Lindistamine (heli)	2 päeva			64,00			128,00	128,00
Kohvipausid	4 korda	90 inimest		3,00	EUR		900,00	1 080,00
Lõuna	2 korda	90 inimest		20,00	EUR		3 000,00	3 600,00
PMK majutus (12/13.-16.11)	3 ööd	4 tuba		51,75	EUR		665,00	665,00
3 moderaatori majutus (12.-16.11)	5 ööd	3 tuba		51,75	EUR		776,25	776,25
Välisesinejate majutuskulud (13.-16.11)	3 ööd	8 tuba		51,75	EUR		1 242,00	1 242,00
<b>DORPAT KOKKU</b>							<b>13 296,70</b>	<b>14 236,45</b>
<b>KONVERENTSI ÕHTUSÖÖK, 14.11</b>							<b>75 inimest</b>	<b>90 inimest</b>
Konverentsi õhtusöök Püssirohukeldris		90 inimest		25,00	EUR		1 875,00	2 250,00
Meelelahutus õhtusöögi juures							1 500,00	1 500,00
<b>ÕHTUSÖÖK KOKKU</b>							<b>3 375,00</b>	<b>3 750,00</b>
<b>OSALEJATE MATERJALID</b>							<b>75 inimest</b>	<b>90 inimest</b>
Pastakas, mapp, linnakaart, lisamaterjalid		90 inimesele		5,00	EUR		375,00	450,00
Konverentsikott		90 tk		10,00	EUR		750,00	900,00
Meened esinejatele		25 tk		20,00	EUR		500,00	500,00
<b>OSALEJAD KOKKU</b>							<b>1 625,00</b>	<b>1 850,00</b>
<b>POSTRID, BÄNNERID</b>								
Konverentsi bännerite/posrite kujundus		2 tk					150,00	150,00
Konverentsi bännerite/roll-up trükk		4 tk					200,00	200,00
Konverentsi postrid, A0, ustele		10 tk		25,00	EUR		250,00	250,00
BD meetmete posrite trükk		20 tk		20,00	EUR		400,00	400,00
<b>POSTRID, BÄNNERID KOKKU</b>							<b>1 000,00</b>	<b>1 000,00</b>
<b>MODERAATORID, VÄLISLEKTORID</b>								
<b>MODERAATORID, VÄLISLEKTORID KOKKU</b>							<b>11 200,00</b>	<b>11 200,00</b>
<b>KONVERENTSI KOGUMIK, DIGITAALNE</b>								
<b>ARUNNNE KOKKU</b>							<b>8 900,00</b>	<b>8 900,00</b>
<b>KONVERENTS KOKKU</b>							<b>39 396,70</b>	<b>40 936,45</b>



### LISA 3. Konverentsi ettevalmistavad tegevused

Tegevus	Vastutav täitja/ panustajad	Tulemus (02.11.2012)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Osalejatele saadetav standardinfo, mis läheb välja 5. novembril <ul style="list-style-type: none"> <li>Welcome letter – konverentsi sissejuhatus ja nõ avamine</li> <li>Programm laiali saatmiseks koos welcome letteriga</li> <li>Praktiline info: <ul style="list-style-type: none"> <li>* Bussiinfo ja juhised, kuidas saab kõige paremini lennujaamast Tartusse ja tagasi, Tartu lennujaamast Dorpatisse, bussijaamast Dorpat hotelli, takso info jms</li> <li>* Liikumisskeem, kus on peal bussijaam, Dorpat hotell ja Dorpati konverentsikeskus (et ei tekiks segadust, et kas konverents toimub hotellis või kus kohas)</li> <li>* Parkimisinfo, kus ja mis tingimustel saab parkida, koos hindadega</li> <li>* Meeldetuletus hotelli broneerimiseks</li> <li>* Teavitus, et esimene konverentsi päev on tõlkega</li> <li>* Katrin ja Pille mobiilinumbrid nõ emergency</li> <li>* Kes on lubanud postri kaasa võtta, et see võtaks postri ikka kaasa, selgitus, kuna neid saab üles panna ja kuhu, kes on postrite ülespanekul abiisik, kelle poole pöörduda.</li> </ul> </li> </ul> </li> </ul>	<p><b>Pille, (+Iiri)</b> – welcome letter</p> <p><b>Katrin</b> kogub kokku praktilise info</p> <p><b>Tiina</b> koostab transpordiosa (buss+konverentsi ajal liiklemine)</p>	<p>Welcome letter põhi valmis</p> <p>Praktilise info põhi valmis</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ülevaattetabel osalejate liikumisest (saabumised – lahkumised)</li> </ul>	<b>Tiina</b>	Esialgne excel tabel valmis, täpsustused jooksvalt
<ul style="list-style-type: none"> <li>PRESS <ul style="list-style-type: none"> <li>Põhiinfo koos intrigeerivate faktidega saata PM-i, enne väljasaatmist konsulteerida Sander Silmaga</li> <li>Põhiinfot peavad PMK inimesed peast teadma, kõik on valmis ajakirjanikule vastama ja põhisõnumit edastama</li> <li>Maalehe artikkel põhiasjadest + mõned laused hiljem lisada konverentsi tulemustest</li> <li>PMK ja PKT esilehele uudis konverentsist</li> </ul> </li> </ul>	<p><b>Eneli, Katrin</b></p> <p><b>Kogu korraldus-meeskond</b></p> <p><b>Katrin, Eneli</b></p> <p><b>Katrin</b></p>	<p>Draft valmis</p> <p>Kodukal uudis üleval</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Case study materjalide kogumine</li> </ul>	<b>Eneli</b>	Ülevaade seisust
<ul style="list-style-type: none"> <li>Case study materjalide põhjal postrite koostamine</li> </ul>	<b>Eneli</b>	Ülevaade seisust
<ul style="list-style-type: none"> <li>Eesti case studied: <ul style="list-style-type: none"> <li>MAHE toetus -Karli</li> <li>KSM – Marje ja Jaan</li> <li>OTL – Ere</li> <li>PLK ja Natura - Eneli</li> </ul> </li> </ul>	<b>Eneli koordineerib</b>	Ülevaade seisust

Tegevus	Vastutav täitja/ panustajad	Tulemus (02.11.2012)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Aarne Otsa ettekande ettevalmistus</li> </ul>	<b>Eneli, Tiina, Pille</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>PMK ettekanded</li> </ul> <p>Farmland biodiversity in BSR and intervening factors</p> <p>Farming and biodiversity – where are borders for the high nature values?</p> <p>Bumblebees as farmland biodiversity indicators in Estonia</p>	<b>Pille</b> <b>Iiri</b> <b>Eneli</b>	Draftid valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Hanke raames majutatavate nimekiri ja kuupäevad + meie inimesed</li> </ul>	<b>Iiri</b>	Esialgne tabel
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ülevaade lepingu seisust ja suhtlemisest Dorpatiga, cateringi ja tõlkide tellimisest</li> </ul>	<b>Iiri</b>	Ülevaade valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Ülevaade giidi, õhtuste muusikute tellimisest</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Ülevaade valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Õhtune täpne ajakava alates päeva lõpetamisest konverentsikeskuses kuni vastuvõtu lõppemiseni / ruumide üleandmiseni</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Ajakava valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Abilinnapea Raimond Tamme kutsumine</li> </ul>	<b>Katrin</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kes koori sisse juhatab, lugusid tutvustab?</li> </ul>	<b>Katrin</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>Juhis jõudmiseks õhtusöögikohta iseseisvalt ning võimalused soovi korral õhtu jätkamiseks</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Draft valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Konverentsikottide seis (kotid ise ja nende trükkimine)</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Ülevaade valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Konverentsikoti sisu täpne nimekiri koos andmetega, kust saab, kes toob.</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Nimekiri valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Konverentsikoti sisust veel: <ul style="list-style-type: none"> <li>Tartu ja Eesti materjalid</li> <li>klepsud mapile, kui Ecoprindilt saab rinnasildi kujunduse, vaadata, kas sobib ka mapile</li> <li>PMK ja PM kui korraldajate ülevaade</li> <li>PMK uuringute tabel update</li> <li>PMK BD uuringute ülevaade koos piltidega</li> <li>KLV Eesti ülevaade</li> </ul> </li> </ul>	<b>Katrin</b> <b>Ere</b> <b>Ere</b> <b>Ere</b> <b>Eneli</b> <b>Iiri</b>	Ülevaade valmis Tabel üle vaadatud Draft valmis Draft valmis
<ul style="list-style-type: none"> <li>Nimesildid</li> </ul> <p>Dorpatil midagi korduvkasutatavat pakkuda pole, teeme ise.</p> <p>Nt kaelapaelaga. Kaardihoidja mõõtudega 55×90 mm, 0,58€ + pael</p>	<b>Iiri</b> täpsustab Dorpati võimalused, <b>Ere</b> prindib, vajadusel tellib sildialused (Sakus 53 tk ja 19 kaelapaelaga) ja toimetab edasi	Iiri – 2. nov

Tegevus	Vastutav täitja/ panustajad	Tulemus (02.11.2012)
<ul style="list-style-type: none"> <li>Jaotusmaterjal               <ul style="list-style-type: none"> <li>Estonian Nature Conservation 2011 – 100tk</li> <li>Eesti Statistika 2011 väike taskuformaadis väljaanne, kas on inglise keeles – 100 tk</li> <li>Kas KKM-l võiks olla veel mingit asjakohast jaotusmaterjali</li> <li>ELN-FAB brošüür</li> </ul> </li> </ul>	<b>Ere</b>  <b>Ere</b> <b>Ere</b> <b>Iiri</b>	Uurida välja, kas on võimalik antud materjale saada
<ul style="list-style-type: none"> <li>Meened ettekandjatele</li> </ul>	<b>Katrin</b>	Ülevaade seisust, mis on mõeldud, mis tellitud
<ul style="list-style-type: none"> <li>Kutsung Dorpatis - Rukkirääk?</li> </ul>	<b>Eneli</b> otsib helifaili <b>Iiri</b> täpsustab Dorpatiga, et kas seda faili saab esitada <b>Ere</b> korraldab konverentsi jooksul õigeaegse kutsungiheli esitamise	Heli olemas ja vajadusel Dorpatiga täpsustatud tehnilised võimalused
<ul style="list-style-type: none"> <li>Trükimaterjalid, postrid, roll-upid, märkmepaberid jms</li> </ul>	<b>Pille</b>	Ülevaade seisust
<ul style="list-style-type: none"> <li>Suhtlemine moderaatoritega,</li> <li>Lepingud moderaatorite ja esinejatega,</li> <li>Konverentsi toimumise stsenaarium</li> </ul>	<b>Pille</b>	Ülevaade
<ul style="list-style-type: none"> <li>Vajalike bürootarvikute nimekiri</li> </ul>	<b>Tiina, Katrin</b>	Mis seni teadaolevalt vaja

#### LISA 4. Konverentsi korraldusmeeskonna ajagraafik enne konverentsi ja konverentsi ajal

PREPARATORY DAY (November 13, Tuesday)										
Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
0:00-11:00	Introduction to facilitation	Dorpat CC, 4th floor of the adjoining Tasku Centre <u>Hall EWERS</u>	Esther Koopmanschap  Vincent Tiel Groenestege  Mark Redman	Introduction to facilitation	Flipcharts and markers	Pille Koorberg (ARC) Iiri Raa (ARC) Kaidi Jakobson (MoA) Sille Teiter (MoA) Katrin Vask (ARC) Eneli Viik (ARC) Tiina Köster (ARC) Ere Ploomipuu (ARC) Livi Rooma (ARC) Sirje Reintam (ARC) Tarmo Sergo (ARC)				Hall EWERS is going to be the headquarters for the organisers  Tarmo, Sirje – technical support ☺
11:00-11:15	Coffee break	<u>Hall EWERS</u>								
11:15-12:30	Overview of general preparations  Overview of draft vers of script and programme	Dorpat CC, <u>Hall EWERS</u>	Esther Vincent Mark	Checking material and conference rooms	Clarifying questions ☺  List of additional material needed (possible to buy from office-store etc)	ARC		List of participants List of things to do Final programme - hand-out Draft version of “script” - hand-out Speakers' profiles Draft list of announcements to be said next morning at the opening	Updated division of tasks Updated “script”  Final list of announcements to be said next morning at the opening	
12:30-13:30	Lunch break	<u>Dorpat Hotel, restaurant</u>	Fixed lunch organised for all team							
13:30-17:00	Preparation of facilitation/ harvesting materials  Discussion of conference report	Dorpat CC, <u>Hall EWERS</u>	Esther Vincent			Mark + rest of ARC team;  <b>Conference report:</b> Mark, Iiri, Pille, Livi  <b>Kaidi Jakobson?</b>		Draft contents of digital conference report		
15:00-15:15	Coffee break	<u>Hall EWERS</u>								

15:15-17:00	Final conference room preparations	Dorpat CC, <u>hall BAER</u>		Table setting: 9-10 roundtables		Tarmo Sergio (ARC) Eneli Viik Katrín Vask Tiina Köster Sille Teiter Sirje Reintam	Setting of tables-chairs Names/numbers/pictures for table setting if necessary Uploading presentations to conference computer Set-up of roll-ups, MS posters/case studies Table for LIFE materials Tables for registrations Preparation of conference bags, printer, etc	Desktop prepared (presentation folder created), desktop picture changed into conference logo etc	
19:00-20:30	Dinner	<u>Dorpat Hotel, restaurant</u>	Fixed dinner organised for all team						

DAY 1 (November 14, Wednesday)										
SESSION A: BIODIVERSITY AND HIGH NATURE VALUE FARMING – A STATE OF PLAY										
This session approaches for defining and understanding farmland BD in the Baltic Sea Region (BSR)										
Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
08:00-09:00	Registration	<u>Dorpat CC</u> , Entrance, 4 <sup>th</sup> floor, in front of lobby				Pille Koorberg Iiri Raa Katrín Vask Tiina Köster Sirje Reintam		Registration form Conference bags Name tags Check- list for departures Information-guidance on parking <b>Contract related documents!</b>	Final list of contacts Updates on departures	
08:00-09:00	Set-up of roll-ups and conference posters Collection and set up of participants posters	Conference posters to 1 <sup>st</sup> floor and to <u>Dorpat CC</u> (lobby, BAER)				Eneli Viik Ere Ploomipuu Livi Rooma				
08:00-09:00 + res of conf	Final check of microphones, simultaneous translation and recording system Taking photos	<u>Hall BAER</u>				Tarmo Sergio			Recordings of presentations and summaries of discussions of first day both in Estonian and in English Folder of conference photos	Recordings of second day only in English! No simultaneous interpretation done during second day!

09:00-09:15	Welcome  Helir-Valdor Seeder, minister of Agriculture of Estonia (speaks in Estonian!)	Hall BAER	Esther, Vincent & audience	Esther + Vincent general moderators  Suggestion: interview audience, 2 min - or alternatively a 'check-in' on the tables with the 8 people introducing who they are and why they are here  Short introduction of next speaker				Short introduction of speakers for facilitator to announce?  Final list of announcements to be said	Speakers profiles  Recordings of speeches	What about announcing general remarks about the agenda (e.g. different sessions) and specific objectives of this session? Also only first day we will have ENG-EST interpretation, how "poster sessions" are going to look like and if we have prepared some "harvesting" materials – e.g. places/papers on walls where people can stick cards with their suggestions etc?
-------------	---	-----------	----------------------------------	--	--	--	--	---	---	---

Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
09:15-09:30 (15 min)	Presentation:  What is a farmland BD? An academic point of view, Irina Herzon	Hall BAER	Vincent: introduction  Esther: extroduction					Short introduction of a speaker for facilitator to announce?		
09:30-09:35	5 min questions + introduction of next speakers	Hall BAER	Vincent, Esther	Stimulation of audience ☺  Short introduction of next speakers?		Mark – will be observing and taking notes – key issue is that as much of the discussion as possible is recorded, including ENG translation of EST Q&A – therefore people must be encouraged to use the microphones!	2 persons with radio microphones ready! Ere? Tarmo?		Speaker's profile  Presentation + recording of a speech and questions	
09:35-09:45 (10 min)	An informal chat (in Estonian) with a farmer: What is a farmland BD? A Farmers point of view	Hall BAER	Tiina Köster (ARC) + farmer Aarne Ots  Vincent-I Ester-E	5-6 questions, each question illustrated by 2-3 photos  Simultaneous interpretation used!					Speaker's profile  Recording of a talk and questions	Tiina will introduce the farmer herself!
09:45-09:50	5 min questions + introduction of next speaker	Hall BAER	Vincent, Esther	Stimulation of audience ☺  Short introduction of next speaker?		Mark?	2 persons with radio microphones ready!			
09:50-10:00 (10 min)	Reflection of presentations		Vincent, Esther	chatting time in pairs or trios + harvesting of the feedback laundry  Feedback written on a coulored card	It would be useful if Vincent / Esther can define this method a little more clearly – the clothes-line is a nice idea for collecting feedback on cards, but I'm not sure it gives scope for manipulating the	A team of 2-3 ARC people – 2 for collecting the cards from tables – plus one person to 'hang' the cards or cluster / arrange them on the 'harvesting' board	See comments opposite			Another complementary approach is a 'Parking Place' for outstanding questions – this is an empty board placed in a visible & easily accessible position with blank paper / cards / Post-It notes comments / questions that occur to people during the conference – it should be introduced early

					comments received (e.g. for clustering them) – a big 'harvesting' board might be better					in the conference and people should be regularly reminded – it can also feed into Open Space
10:00-10:20 (20 min)	Presentation: Farmland BD in BSR and intervening factors, Pille Koorberg	Hall BAER						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker's profile Presentation + recording of a speech and questions	
10:20-10:25	5 min questions + introduction of next speaker	Hall BAER	Vincent, Esther	Stimulation of audience ☺ Short introduction of next speaker?		Mark?	2 persons with radio microphones ready!!			
10:25-10:45 (20 min)	Presentation: On-going and future RDP: a challenge or an opportunity for BD and HNV farming, Trees Robijns	Hall BAER						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker's profile Presentation + recording of a speech and questions	
10:45-10:50	5 min questions	Hall BAER	Vincent, Esther	Stimulation of audience ☺		Mark?	2 persons with radio microphones ready!			
10:50-11:00 (10 min)	Reflection of presentations+ announcement of coffee break (+ posters to be seen!)		Vincent, Esther	chatting time in pairs or trios + harvesting of the feedback laundry Feedback written on a colored card						
Time	Activity	Location	FACILITATION			"HARVESTING"				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
11:00-11:20 (20 min)	Coffee break	Lobby in front of hall BAER					Should we start collecting some thoughts, questions			2-3 min before end of break a special "signature" played
11:20	Introduction of next speaker	Hall BAER	Vincent, Esther							Going to need 1-2 minutes for introducing the speaker
11:20-11:40 (20 min)	Presentation: View on the relationship between farming and BD	Hall BAER						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker's profile Presentation + recording of a speech and questions	
11:40-11:45	5 min questions + introduction of next speaker	Hall BAER	Vincent, Esther			Mark?	2 persons with radio microphones ready!			
11:45-12.05	Presentation:							Short introduction	Speaker's profile	

(20 min)	Farming and BD – where are borders for the high nature values?, Iiri Raa							of a speaker for facilitator to announce?	Presentation + recording of a speech and questions	
12:05-12:10	5 min questions	Hall BAER	Vincent, Esther			Mark?	2 persons with radio microphones ready!			
12:10-12:30 (20 min)	Reflection of presentations and discussion on questions raised by the presentations.  Brief introduction to the afternoon session  Announcement of the lunch (which takes place in the lobby)	Hall BAER	Esther, Vincent	chatting time in pairs or trios + harvesting of the feedback laundry  Feedback written on a coulored card  Should we already make some warming up for afternoon session and group discussions (e.g. introducing structure of session + questions)?	Laundry line + 300 clothespins  300 coloured cards	Mark?			Recording of a comments and questions  Should we “filter” some potential discussion themes or questions for the next day?	
12:30-13:15 (45 min)	Lunch	Lobby in front of hall BAER								2-3 min before end of break a special “signature” played
DAY 1 (November 14, Wednesday)										
SESSION B: How to monitor, calculate and interpret farmland biodiversity (BD) - is five better than six?										
This session explores the functions of monitoring of farmland BD and its role in assessment of policies. Main questions which this session is trying to find answers:										
<ul style="list-style-type: none"><li>Why do we need and how can we use BD monitoring in policy making? How much we can rely on and use assumptions and “common sense” without measuring the actual situation? Use and usefulness of “universal” farmland BD indicators</li><li>How to set targets for farmland BD in the policies and measure achievements? Targets at EU, regional and national level? Where goes the line between the “species richness” and “species poverty”? How to find best composition of species for high BD? How to quantify which level of farmland BD is high enough to preserve biodiversity and ensure ecosystem services in the region?</li><li>Influence of diverse farmland landscapes in the region - different species have different needs – how to decide which landscape features/species should be preferred and measures selected to meet these controversial requirements of the species/habitats? (e.g. what is better – open landscape or mosaic landscape?) How to find the balance in setting the preservation targets?</li><li>Interpretation of the monitoring results in the light of agricultural management – can we find causes for changes in the monitored taxa? How to differentiate landscape and agriculture derived impacts? How to explain changes if one indicator shows positive and the other negative trend? Which and how many intervening factors (e.g. landscape indices, land use data, weather conditions, and predators) should be considered while analysing farmland BD indicators? The trade-off of including too many factors in (model) analysis</li><li>What is the specific role of farmland biodiversity in providing ecosystem services and public goods in Baltic Sea Region?</li></ul>										
13:15-13:20	Short introduction of this session and a speaker	Hall BAER	Mark? Vincent, Esther?	Discuss and identify during preparatory day						Going to need 2-3 minutes for introduction of the session and the speaker?
13:20-13.35 (15 min)	Presentation:  Are birds the best indicators for farmland, Juha Tiainen	Hall BAER						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker’s profile Presentation + recording of a speech and questions	
Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments
			Facilitation	Facilitation	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be	Final output	



			Team	Technics				prepared		
13:35-13:40	5 min questions + introduction of next speaker	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther?			Mark, Vincent, Esther?	2 persons with radio microphones ready!			
13:40-13:55 (15 min)	Presentation: Bumblebees as farmland BD indicators in Estonia, Eneli Viik	<u>Hall BAER</u>						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker´s profile Presentation + recording of a speech and questions	
13:55-14:00	5 min questions + introduction of next speaker	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther?			Mark, Vincent, Esther?	2 persons with radio microphones ready!			
14:10-14:15 (15 min)	Presentation: Plant communities of HNV grasslands, Anders Jacobsson	<u>Hall BAER</u>						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker´s profile Presentation + recording of a speech and questions	
14:15-14:20	5 min questions + announcement of coffee break	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther	Brief introduction to group work technics!		Mark, Vincent, Esther?	2 persons with radio microphones ready!			
14:20-14:35 (15 min)	Coffee break	<u>Lobby in front of hall BAER</u>			Small colored dots (8 colors) or as many as you can get.					2-3 min before end of break a special "signature" played
14:35-16:00 (1h 30 min) in total	Introduction to GROUP WORK:	<u>Hall BAER</u>		Introduction of tasks						
3-5 min to introduce technics	GROUP WORK:	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark	Introduction to the World Café technique	Direction signs for hall PARROT if necessary Tables set and clarification on technics (e.g. for world café – an illustrative scheme on how groups change tables and/or rooms)	Mark Selected people from each group	For harvesting at the tables I would like 3 x A3 'harvest sheets' per table with the questions printed on them (i.e. one sheet per question) – the 'host' will complete each harvest sheet as the discussion about each question proceeds – these sheets will then be collected and feed into the preparation of the conf. report	Introduction of questions – information necessary for table hosts Harvesting sheets		How many groups in total (if going to use 2 rooms)?  No simultaneous interpretation during group work but only for summaries! Potential lack of time especially if groups need to change locations between rooms
3-5 min to divide participants		<u>Hall PARROT</u> – seminar style 32 persons, theatre style 42 persons		A participatory technique for:  Discussion of questions  Feeding group results back to audience	We will take care of this, but not in written format  Please take care that you have enough drinks available on the tables					
3*20 min for rounds (if 3 groups)										
3*3 min feedback (if 3 groups)	Discussion rounds: <ul style="list-style-type: none"><li>Question 1: Why do we need and how can we use BD monitoring in policy making?</li><li>Question 2: How to set targets for (evaluation of) the policies and measure achievements? -</li><li>Question 3: How to improve the quality of BD monitoring and data accessibility in the BSR? Do we need a common database and which data should be included?</li></ul>									If necessary to cut the number of questions then ready to give up on question 1 😊

2-5 min for additional questions, comments	<b>GROUP WORK:</b> Feeding back to plenary	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark			Selected people from each group	This is a "whole group harvesting" process led by Mark – each table could be asked to summarise on one card "what has been learned from this discussion" – cards are collected		recording of speeches	Some extra time needed to prepare feedback?
	General clarification questions, comments	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark			Mark, Vincent, Esther	2 persons with radio microphones ready!		Recording of questions and answers	
Time	Activity	Location	FACILITATION			"HARVESTING"				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
16:00	Short introduction of a speaker	<u>Hall BAER</u>								Going to need 1-2 minutes for introduction of the speaker?
16:00-16:15 (15 min)	Presentation: Landscape indices and farmland biodiversity, Juliana Dänhardt	<u>Hall BAER</u>						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker's profile Presentation + recording of a speech and questions	
16:15-16:20	5 min questions + introduction of next speaker	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther?			Mark, Vincent, Esther?	2 persons with radio microphones ready!			
16:20-16:35	Role of functional agro-biodiversity (FAB) in preserving nature values, Felix Wäckers	<u>Hall BAER</u>						Short introduction of a speaker for facilitator to announce?	Speaker's profile Presentation + recording of a speech and questions	
16:35-16:40	5 min questions + introduction of next group work session	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther?			Mark, Vincent, Esther?	2 persons with radio microphones ready!			No special/additional time foreseen for general reflection of this session? Can this be done after both group works are done or people forget about presentations by that time?
16:40-18:15 (1h 30 min)	<b>Introduction to GROUP WORK:</b>	<u>Hall BAER</u>		Selection of new table hosts	Please take care that you have enough drinks snacks available on the tables and!					
3-5 min to divide participants  4*20 min for rounds (if	<b>GROUP WORK:</b>	As above – keep the World Café in Hall Baer We can use either 1 or 2 rooms: <u>Hall BAER</u> <u>Hall PARROT</u>	Vincent, Esther, Mark	<b>World Café</b>  A participatory technique for: Discussion of questions Feeding group results back to audience	Tables set and clarification on technics (e.g. word café – scheme on how groups change tables and/or rooms)  <b>World Cafe</b>	Mark Selected people from each group  Need for ARC people to act as co-hosts of each group?	As above – 4 x harvest sheets per table - but I'm concerned that this session will be very tough with 4 questions (all of which are relatively complex)	Introduction of questions – information necessary for table hosts  Harvesting sheets		No simultaneous interpretation during group work but only for summaries!  Potential lack of time especially if groups need to change locations between rooms

4 groups)										Potential lack of time especially if groups need to change locations between rooms!
4*3 min feedback (if 4 groups)	Discussion rounds: <ul style="list-style-type: none"><li>Question 4: What is the specific role of farmland biodiversity in providing ecosystem services and public goods in the BSR? Question 2: How to set targets for (evaluation of) the policies and measure achievements?</li><li>Question 5: Is it possible to define high nature value farming systems in the BSR, if yes, then how?</li><li>Question 6: Impacts of landscape heterogeneity - how to decide which landscapes/species should be preferred and measures selected to meet controversial requirements of the species/habitats?</li><li>Question 7: Could functional agro-biodiversity (FAB) concept 'BD working for a farmer' be advised in the BSR as one solution to promote sustainable agricultural production? How to make it applicable?</li></ul>									Don't want to "give up" on any question but maybe we can change the format of "getting answers"? E.g. asking people to write answers/reflections on cards and collect those during conference (e.g. on walls of lobby or BAER hall and of course those could be proposed for next day's open discussion rounds...?
2-5 min for additional questions, comments	GROUP WORK: Feeding back to plenary	Hall BAER	Vincent, Esther, Mark	Vincent and Esther interview the table hosts, Which gives Mark material for the short summary		Selected people from each group	Can be "whole group harvesting" process again – each table asked to summarise on one card "what has been learned from this discussion" – cards are collected		recording of speeches	Some extra time needed to prepare feedback!
	General clarification questions, comments	Hall BAER	Vincent, Esther, Mark			Mark, Vincent, Esther	2 persons with radio microphones ready!		Recording of questions and answers	
18:15-18:20	Short summary of the day, announcements for evening programme	Hall BAER	Vincent, Esther, Mark					Final list of announcements to be said		Moderator could refer that in case you don't join up with the excursion, you find the guidance from the conference bag materials how to reach dinner place
19:00-20:15	Small guided tour in town	Start from Dorpat Hotel	Katrin Vask + guide							
20:30-22:30	Reception	The University of Tartu History Museum,	Katrin Vask Tiina Köster	Welcoming words of the Deputy Mayor (Tartu City Government), short performance of Paying Agency choir, musicians, buffet						
DAY 2 (November 15, Thursday)										
SESSION C: Common Objectives and Measures to Solve Common Problems?										
This session will begin exploration of the potential for a common approach amongst the EU Member States in the BSR for optimising the use of future RDP measures (2014-2020) to protect farmland biodiversity in the region.										
No simultaneous interpretation!										
Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments
			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
08:55	A special “signature” to announce the start of day and gathering into hall	Lobby + hall BAER								Organizers team should meet at 8:00 for briefing etc
09:00-09:10	Introduction of a day-general announcements, poster session and following participatory discussion technics?	Hall BAER	Vincent, Esther, Mark					Final list of announcements to be said (e.g. transportation, check out of hotel!)		

09:10-11:15 (~2 h)	<b>POSTER SESSION</b>  Practical measures implemented (e.g. under CAP/RDP) to preserve farmland biodiversity  All BSR countries present their case studies in poster format	<u>Lobby or/and a hall in front of lobby</u> (registration hall)?	Each poster should be accompanied by 1 person (gives additional information if needed)		Potential “answers” to be searched during this session?  Potential search for ideas- themes for “open space” session?	Mark, Vincent, Esther?	Participants can walk around and ask additional questions from representatives of country posters	Accompanying folders of copies of posters to be added to the originals!	~17 case study descriptions (+ information in poster format)  ~12 additional posters on relevant themes	
30 min for poster session	Plenary feedback on poster session?	<u>Lobby or Hall BAER</u>	Vincent, Esther	I don't think you need this feedback session – just go straight into the group work		Mark?  Eneli-Tiina?			Notes of feedback + recording in English	Do we need general feedback at all or just using this session for “inspiration”?
5 min for feedback on poster session?	Introduction to <b>GROUP WORK:</b>	<u>Lobby or Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark							
3-5 min to divide groups and start discussion	<b>GROUP WORK:</b>	As above – keep the World Café in Hall Baer  We can use either 1 or 2 rooms:  <u>Hall BAER</u> <u>Hall PARROT</u>	Vincent, Esther, Mark	A participatory technique for:  Discussion of questions  Feeding group results back to audience	Tables set and clarification on technics  <b>World Cafe</b>	Mark  Selected people from each group  Need for ARC people to act as co-hosts of each group?	Modification of above - 2 x A3 ‘harvest sheets’ per table with the first two questions printed on them – and cards for the final question (each card = one measure)	Introduction of questions – information necessary for table hosts  <u>Harvesting sheets</u>		Potential lack of time especially if groups need to change locations between rooms – can't use the lobby as coffee break preparations at the same time
3*20 min for discussion rounds	Discussion rounds: <ul style="list-style-type: none"><li>What are the common farmland biodiversity issues in the BSR?</li><li>Is it desirable and / or feasible to co-ordinate future policy measures in the BSR Member States to more effectively protect farmland biodiversity in the region? How to improve this cooperation?</li><li>What common measures could be important for including in all RDPs of the BSR?</li></ul>									These questions are interesting since they flow much better from one question to the next – I have therefore suggested a slight modification to the methodology for harvesting
5-10 min for comments etc	<b>GROUP WORK:</b> Feeding back to plenary	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark			3 selected people from groups/tables	Feedback and harvesting to involve collection of cards – as cards are collected they can be clustered / arranged according to measure types etc.		notes of feedback + recording of speeches in English	Some extra time needed to prepare feedback!
	General clarification questions, comments, announcement of coffee break, <u>brief introduction to open discussion session”?</u>	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark			Vincent, Esther, Mark	2 persons with radio microphones ready!		Notes of feedback + recording in English	If introduction to “open discussion session” done here then more time needed!  Suggest to do it briefly here and give an example etc after break
11:15-11:30	Coffee break	<u>Lobby in front of hall BAER</u>		Start of collection of ideas for open discussion session?						2-3 min before end of break a special “signature” played
Time	Activity	Location	FACILITATION			“HARVESTING”				Comments

			Facilitation Team	Facilitation Technics	Materials to be prepared	Harvesting Team	Harvesting Technics	Materials to be prepared	Final output	
<b>ROUND 1</b> 11:30-13:00 (1 h 30 min)	Introduction to <b>OPEN DISCUSSION SESSION</b>	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark	Introduce the open space 'agenda' – how many spaces are available on the agenda? 2 rounds x number of discussion places	Board for agenda Cards for putting themes to the agenda Set-up the discussion places – flipchart, chairs etc. at each place					
	10-15 min for introduction of method and giving an example									
	10 min for proposing themes	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark							
	15-20 min for selection of themes	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark					Sheets with selected themes		
	5-10 min to form groups and start	<u>Hall BAER</u> and/or <u>Hall PARROT</u>	Vincent, Esther			Person who hosted each open space discussion prepares one simple summary sheet (flipchart paper) or max. of 3 PPT slides		Computers if feedback comes in PowerPoint format		Lobby can't be used fully as preparations for lunch take place
13:00-13:45 (45 min)	<b>Lunch</b>	<u>Lobby in front of hall BAER</u>								2-3 min before end of break a special "signature" played
<b>ROUND 2</b> 13:45-15:15 (1 h 30 min)	Discussion continues - of second round of issues on open space agenda	<u>Hall BAER</u> and/or <u>Hall PARROT</u>	Vincent, Esther			Mark?		Computers if feedback comes in PowerPoint format		
	Preparation of feedback of discussion sessions	<u>Hall BAER</u> and/or <u>Hall PARROT</u>	Vincent, Esther			Person who hosted each open space discussion prepares one simple summary sheet (flipchart paper) or max. of 3 PPT slides		Computers if feedback comes in PowerPoint format		If next presentation still planned, then all preparations must be finished by this time (at least table hosts who use BAER hall can't continue there...)
15:15-15:30 (15 min)	Introduction of a speaker Presentation: Preservation of farmland biodiversity in the BSR - how to better meet the needs of a	<u>Hall BAER</u>						Short introduction of a speaker?	Speaker's profile Presentation + notes of questions + answers + recording in English	Do we need this space? Initially it was meant to cover space of extra time needed for preparing discussion session results... If we go for it then new introduction to the presentation needed as discussed with Mark – Mark?!

	farmer, farmland and society? Mark Redman									Mark will introduce himself ☺
15:30-15:35	5 min questions	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther?			Esther, Vincent	2 persons with radio microphones ready!			
15:35-16:15 (40 min)  20 min for feedback  20 min for reflection	<b>Results of Open Discussion Sessions</b>	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther			MAXIMUM of 2 minute feedback from each person who hosted each open space discussion (feedback to be strictly timed!)	Mark? All presentations collected from open space discussion hosts	<b>Computers if feedback comes</b> in PowerPoint format	PP presentations + notes of feedback + recording in English	
	General reflection of the conference	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther			Mark, Vincent, Esther	2 persons with radio microphones ready!		Notes of feedback + recording in English	<b>If we decide to collect any additional information (apart from what will be scheduled) during conference (e.g. via cards etc) – when this will be reflected to audience?</b>
16:15-16:30	Closing of the conference, Pille or MoA?	<u>Hall BAER</u>	Vincent, Esther, Mark					List of final announcements		
16:30-17:00	Packing conference materials from hall BAER	<u>Hall BAER</u>								Must empty hall BAER quite quickly as Dorpat needs to make preparations for new event in the evening
17:00-18:00	Official wrapping up with moderators and Organisers Team (OT)	<u>Hall EWERS</u>								
19:00-20:00	Dinner (moderators + OT)	<u>Dorpat Hotel, restaurant</u>								
20:00-23:00	Informal wrapping-up with moderators and OT	<u>Emajõe Business Centre</u>	Fixed and foreseen for all organisers + moderators							

## LISA 5. Konverentsi koti kujundus

# QUO VADIS, FARMLAND BIODIVERSITY?





## Baltic Sea Regional Conference

# QUO VADIS, FARMLAND BIODIVERSITY?

November 14<sup>th</sup>–15<sup>th</sup>, 2012, Estonia, Tartu



### Purpose of the conference:

The conference will bring together a range of stakeholders with an active interest in the farmland biodiversity of the BSR in order to discuss *a) the current situation with farmland biodiversity in the region and b) what can be done together to improve it.*

The conference aims especially to begin the process of developing a common position and practical policy recommendations for all Baltic Sea countries regarding appropriate biodiversity measures to be applied in the framework of CAP 2013+.

### The specific objectives of the conference are:

- to improve understanding of the relationship between farming and nature values in the BSR;
- to discuss relevant issues relating to the monitoring and interpretation of farmland biodiversity in the BSR;
- to explore the potential for a common policy framework for the BSR member states to better address the biodiversity protection within the CAP and to optimise the use of RDP measures.



Photo: Arne Ader



## A large group of people are seated at round tables covered with white tablecloths in a modern, wood-paneled room. The room features large windows in the background that offer a view of a city and a Swedbank logo. The people are engaged in conversations and looking towards the front of the room. The room has a warm, wooden interior and a polished floor.





## LISA 8. Konverentsi programm

<b>DAY 1</b> (November 14, Wednesday) <b>SESSION A: Biodiversity and High Nature Value Farming – a state of play</b> Session explores approaches for defining and understanding farmland biodiversity (BD) in the Baltic Sea Region (BSR)		
Time	Location	Presentation / Activity
08:00 - 09:00	DCC	<b>Registration</b> 4 <sup>th</sup> floor of the adjoining Tasku Centre, in front of lobby
09:00 - 09:15	DCC, HALL BAER	<b>Welcome</b> <i>Helir-Valdor Seeder, the Minister, Estonian Ministry of Agriculture</i>
09:15 - 09:35 (15+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>What is a farmland biodiversity?</b> An academic point of view <i>Irina Herzon, University of Helsinki, Finland</i> Scientific definition and interpretation of farmland biodiversity to set the framework for the conference
09:35 - 09:50 (10+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>What is a farmland biodiversity?</b> A farmer's point of view <i>Aarne Ots, A Farmer, Sürgavere Agricultural Co-operative, Estonia</i> Nature-friendly farmer and agronomist introduces his views on biodiversity and what kind of steps he has taken in his farm to increase biodiversity potential and why biodiversity is useful for him
09:50 – 10:00	DCC, HALL BAER	<b>Reflection of presentations</b>
10:00 - 10:25 (20+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>Farmland biodiversity in BSR and intervening factors</b> <i>Pille Koorberg, Agricultural Research Centre (ARC), Estonia</i> The general situation with farmland biodiversity in the Baltic Sea Region, main trends and signs of threats
10:25 - 10:50 (20+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>On-going and future Rural Development Programmes under the CAP: a challenge or an opportunity for high nature value farming and biodiversity protection</b> <i>Trees Robijns, BirdLife Europe</i> Which aspects from the CAP are the most important driving forces for BD protection? How different measures in RD should interact and what opportunities there are for improvement in the new policy? The state of play of the CAP reform, opportunities and challenges of CAP 2013+
Time	Location	Presentation / Activity
10:50 – 11:00	DCC, HALL BAER	<b>Reflection of presentations</b>
11:00 - 11:20	Lobby in front of hall BAER	<b>Coffee break</b>

(20 min)		
<b>11:20 –11:45</b> (20+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>View on the relationship between farming and biodiversity.</b> A case study of Sweden <i>David Ståhlberg, Swedish Board of Agriculture, Sweden</i> What are the biodiversity functions in farming and what has been done in Sweden to support them?
<b>11:45 - 12:10</b> (20+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>Farming and biodiversity - where are borders for the high nature values?</b> A case study of Estonia <i>Iiri Raa, ARC, Estonia</i> “High nature values” versus “nature values”? What and who is defining thresholds? What are the values to be preserved, how to identify and measure them? Does the secret for future farmland biodiversity lie in the large scale landscape heterogeneity or in small-scale specialized protection actions? Challenges for the identification of HNV farmland and its values a practical example from Estonia
<b>12:10 - 12:30</b>	DCC, HALL BAER	<b>Reflection of presentations</b>
<b>12:30 - 13:15</b> (45 min)	Lobby in front of hall BAER	<b>Lunch</b>

#### **SESSION B: How to monitor, calculate and interpret farmland biodiversity (BD) - is five better than six?**

This session explores the functions of monitoring of farmland BD and its role in assessment of policies. Main questions which this session is trying to find answers:

- **Why do we need and how can we use BD monitoring in policy making?** How much we can rely on and use assumptions and “common sense” without measuring the actual situation? Use and usefulness of “universal” farmland BD indicators
- **How to set targets for farmland BD in the policies and measure achievements?** Targets at EU, regional and national level? Where goes the line between the “species richness” and “species poverty”? How to find best composition of species for high BD? How to quantify which level of farmland BD is high enough to preserve biodiversity and ensure ecosystem services in the region?
- **Influence of diverse farmland landscapes in the region** - different species have different needs – how to decide which landscape features/species should be preferred and measures selected to meet these controversial requirements of the species/habitats? (e.g. what is better – open landscape or mosaic landscape?) How to find the balance in setting the preservation targets?
- **Interpretation of the monitoring results in the light of agricultural management – can we find causes for changes in the monitored taxa?** How to differentiate landscape and agriculture derived impacts? How to explain changes if one indicator shows positive and the other negative trend? Which and how many intervening factors (e.g. landscape indices, land use data, weather conditions, and predators) should be considered while analysing farmland BD indicators? The trade-off of including too many factors in (model) analysis
- **What is the specific role of farmland biodiversity in providing ecosystem services and public goods in Baltic Sea Region?**

Time	Location	Presentation / Activity
<b>13:15 – 13:20</b>	DCC, HALL BAER	<b>Introduction to Session B</b>
<b>13:20 - 13:40</b>	DCC, HALL	<b>Are birds the best indicators for farmland?</b>



(15+5 min)	BAER	<p><i>Juha Tiainen, Finnish Game and Fisheries Research Institute, Finland</i></p> <p>How to monitor farmland birds for the policy impact purposes? How to set targets? What needs to be considered to find causes for changes in the monitored taxa? How results depend on the monitoring objects and the quality of the monitoring? What is expected from the AE monitoring and what do AE monitoring results actually represent and demonstrate? How can trends in farmland birds be related to changes in other taxa?</p>
<b>13:40 - 14:00</b> (15+5 min)	DCC, HALL BAER	<p><b>Bumblebees as farmland biodiversity indicators in Estonia</b></p> <p><i>Eneli Viik, ARC, Estonia</i></p> <p>Bumblebee monitoring in the frame of AE evaluation and challenges of interpreting results in policy and multiple intervening factors context. Why bumblebees as the farmland biodiversity indicators? How to set targets? What kind of farming actions may influence this taxa – leguminous crops in the crop-rotation, use of pesticides, etc.</p>
<b>14:00 - 14:20</b> (15+5 min)	DCC, HALL BAER	<p><b>Plant communities of high nature value grasslands</b></p> <p><i>Anders Jacobson, Swedish Species Information Centre, Sweden</i></p> <p>Value of the grassland plant communities. Reflecting the values - how to use plants as indicators? How to make decision – is it valuable at all? How to set targets? Should identification of high nature value grassland plant communities be calibrated between Member States? Should approach to restoration and management be calibrated between Member States? Do we need best practice guidelines or should rely on knowledge of the farmer and local level officials?</p>
<b>14:20 - 14:35</b> (15 min)	Lobby in front of hall BAER	<b>Coffee break</b>
<b>14:35-16:00</b> (~1,5h)	DCC, HALL BAER, HALL PARROT	<p><b>A participatory discussion technique will be used to address a choice of key questions:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Question 1: Why do we need and how can we use BD monitoring in policy making?</li> <li>• Question 2: How to set targets for (evaluation of) the policies and measure achievements?</li> <li>• Question 3: How to improve the quality of BD monitoring and data accessibility in the BSR? Do we need a common database and which data should be included?</li> </ul>
<b>16:00 - 16:20</b> (15+5 min)	DCC, HALL BAER	<p><b>Landscape indices and farmland biodiversity</b></p> <p><i>Juliana Dänhardt, Lund University, Sweden</i></p> <p>Which landscape characteristics should be considered in (agricultural) policy assessments? Which landscape indices to choose and how, what do they present, pros- and cons. How to set targets?</p>
<b>Time</b>	<b>Location</b>	<b>Presentation / Activity</b>

<b>16:20 - 16:40</b> (15+5 min)	DCC, HALL BAER	<b>Role of functional agro-biodiversity (FAB) in preserving nature values</b> <i>Felix Wäckers, Lancaster University/ Biobest, UK/Belgium</i> Introduction of FAB concept as an example of an action which is beneficial both for a farmer and for biodiversity and is not a supported policy measure. Experiences on fine-tuned multifunctional vegetation strip (insects and vegetation interactions, blooming conveyor according to the insects spreading).
<b>16:40 - 18:15</b> (~1,5 h)	DCC, HALL BAER, HALL PARROT	<b>A participatory discussion technique will be used to address a choice of key questions:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Question 4: What is the specific role of farmland biodiversity in providing ecosystem services and public goods in the BSR?</li> <li>• Question 5: Is it possible to define high nature value farming systems in the BSR, if yes, then how?</li> <li>• Question 6: Impacts of landscape heterogeneity - how to decide which landscapes/species should be preferred and measures selected to meet controversial requirements of the species/habitats?</li> <li>• Question 7: Could functional agro-biodiversity (FAB) concept 'BD working for a farmer' be advised in the BSR as one solution to promote sustainable agricultural production? How to make it applicable?</li> </ul>
<b>18:15 – 18:20</b>	DCC, HALL BAER	<b>Conclusions of the day</b>
<b>19:00 - 20:15</b>	Hotel Dorpat	<b>Small guided tour in town</b> Gathering at the reception of hotel Dorpat
<b>20:30 - 22:30</b>	History Museum	<b>Reception</b> University of Tartu, History Museum, address: Lossi 25, Tartu
<b>DAY 2 (November 15, Thursday)</b>  <b>SESSION C: Common Objectives and Measures to Solve Common Problems?</b>  This session will begin exploration of the potential for a common approach amongst the EU Member States in the BSR for optimising the use of future RDP measures (2014-2020) to protect farmland biodiversity in the region. A participatory approach will be used to encourage the sharing of experiences between practitioners and policy-makers from around the BSR		
<b>Time</b>	<b>Location</b>	<b>Presentation / Activity</b>
<b>09:00 - 09:10</b>	DCC, HALL BAER	<b>Introduction of the day</b>
<b>09:10 - 11:15</b> (~2 h)	DCC, HALL BAER, HALL PARROT, lobby	<b>POSTER SESSION</b> <b>Practical measures implemented (e.g. under CAP/RDP) to preserve farmland biodiversity</b> <b>A participatory discussion technique will be used to address 3 key opening questions:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• What are the common farmland biodiversity issues in the BSR?</li> <li>• Is it desirable and / or feasible to co-ordinate future policy measures</li> </ul>

		<p>in the BSR Member States to more effectively protect farmland biodiversity in the region? How to improve this cooperation?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• What common measures could be important for including in all RDPs of the BSR?</li> </ul>
<b>11:15 - 11:30</b> (15 min)	Lobby in front of hall BAER	<b>Coffee Break</b>
<b>SESSION D: Moving towards future – applicable solutions for common farmland biodiversity issues?</b>		
<b>11:30 - 13:00</b> (~1,5 h)	DCC, HALL BAER, HALL PARROT	<p><b>Open Discussion Session</b></p> <p>Participants will be invited to set their own agenda for the next 3 hours of the programme (excluding lunch) until 15:15 by selecting key issues ('hot topics') of specific interest / concern to them. Space and time will be provided for participants to engage deeply, creatively and flexibly in discussion of these issues. The facilitator will begin the session by providing an overview of the process</p>
<b>13:00 - 13:45</b> (45 min)	Lobby in front of hall BAER	<b>Lunch</b>
<b>13:45 - 15:15</b> (~1,5 h)	DCC, HALL BAER, HALL PARROT	<b>Open Discussion Session (continues)</b>
<b>15:15 – 15:30</b> (15 min)	DCC, HALL BAER	<p><b>Preservation of farmland biodiversity in the Baltic Sea Region - how to better meet the needs of a farmer, farmland and society?</b></p> <p><i>Mark Redman, Independent Consultant</i></p>
<b>15:35 - 16:15</b> (~40 min)	DCC, HALL BAER	<p><b>Results of Open Discussion Sessions and general reflections of the conference</b></p> <p>Feedback from the conveners of the open discussion groups</p>
<b>16:15 - 16:30</b>	DCC, HALL BAER	<p><b>Closing the conference</b></p> <p>Pille Koorberg , ARC, Estonia</p>

## **SUMMARY**

### **Baltic Sea regional Conference „QUO VADIS, Farmland Biodiversity?“**

Katrin Vask

The aim of this final paper is to introduce, analyze and systemize the information about organising conference „QUO VADIS, Farmland Biodiversity?“. The paper consists of three main chapters. The first one is about organisers - Estonian Agricultural Research Center (ARC) and Estonian Ministry of Agriculture (MoA), second one about organizing conference and the third chapter contains self valuation.

ARC is a state agency under the Estonian Ministry of Agriculture (MoA) that is responsible for providing services (including laboratory services regarding agro-chemistry, plant health and microbiology; seed testing; residues and contaminants; plant production) to agricultural producers, scientific institutions, governmental supervisory bodies and other clients. ARC is also an important research and advisory body of the MoA in the field of rural development in Estonia and plays a central role in the evaluation (internal and external) of the Rural Development Plan (RDP) for Estonia. For the 2007–2013 programme period ARC acts as an on-going evaluator of the Axis 2 measures in the Estonian RDP.

Two-days conference in Estonia (November 14-15, 2012) brought together a range of stakeholders (policy makers, policy evaluators, scientists, experts) with an active interest in the farmland biodiversity of the Baltic Sea Region (BSR). One of the objectives of the conference was to discuss the current situation with farmland biodiversity here and to find common solutions what can be done together to improve it. In total there were 77 participants from 10 countries present (Estonia, Latvia, Lithuania, Poland, Finland, Sweden, Belgium, the Netherlands, Germany and UK).

Conference experienced very active involvement and lively discussions. After hard work the most of the participants of the BSR Conference concluded that farmland biodiversity issues in



our region need more public attention therefore following common statement was drafted during the event and further disseminated.

The conference was very successful from covering all important issues and also from organising side. I felt myself very confident and well-prepared as one of main organiser of this conference. I used also my previous experience and also my education of culture management from Viljandi Culture Academy.

## **Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks**

Mina

Katrin Vask  
(*autori nimi*)  
(sünnikuupäev: 05.01.1977)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Rahvusvaheline konverents „QUO VADIS Farmland Biodiversity?“  
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on

Marju Mäger  
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, **15.05.2013**